
Protokoll

Regionstyrelsen

1 september 2026

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 1 september 2026, klockan 09.00–15.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande Rolf Öström (M), 1:e vice ordförande Johan Malmros (C), 2:e vice ordförande Filip Reinhag (S) Thomas Karlström (S) Oscar Lindster (S), ej § 311 Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Sara Unger (M), ej § 279, 292, 296 Mariette Nicander (M) Eva Ahlin (C) Fredrik Gradelius (C) Johan Asplund (--) Saga Carlgren (V) Maya Arfvidson (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Greger Eneqvist (S), ej § 313. Tjänstgörande § 311 Katrina Ansarfwe (S), ej § 279, 292, 305-310 Lena Broén (S) Caroline Kalass (S), ej § 310 Lina Runander (M), ej § 279, 292, 313. Tjänstgörande § 296 Mårten Silvén (M), ej § 296, 313. Tjänstgörande § 279, 292 John Herlitz (M) Bibbi Olsson (C) Gisela Wood (L), ej § 305-310 Jörgen Benzler (V) Micke Seid (MP)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Anna Malm, kanslichef, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Cajsa Örndén, stadssekreterare, RSF Susanne Åkeson de Paulis, kommunikatör, RSF Marlene Bernfalk Karlsson, tf administrativ direktör, RSF Klas Nilsson, stadssekreterare, RSF, § 279-290 Roger Sundholm, ekonomidirektör, RSF, § 279-289 Patrik Pettersson, chefsjurist, RSF, § 279-280 Joakim Martell, GotlandsHem AB, § 279 Josefine Strandänger, ekonomistrateg, RSF, § 279-282 Eric Fugeläng, kultur- och fritidschef, RSF, § 285 Per Wallstedt, strateg, RSF, § 285

Stefan Persson, utvecklingsdirektör, RSF, § 291-296,
305-310
Antonios Arvanitidis, digitaliseringsdirektör, RSF, § 294
Madeleine Johansson, digitaliseringsstrateg, RSF, § 294
Jonas Nilsson, ekostrateg, RSF, § 303
Maja-Malin Ekelöf, strateg, RSF, § 305-309
Erik Bäckström, analytiker, RSF, § 305-309
Beata Afzelius, strateg, RSF, § 310

Datum för justering

7 september 2026

Paragrafer

§ 279–323, varav § 296 justerades omedelbart

Paragraferna behandlades i följande ordning: § 279-284,
286-288, 290, 285, 289, 291-302, 304, 311-313, 303, 314-323,
305-310.

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför
signaturer.

Sekreterare Helena Hagstedt

Ordförande Meit Fohlin

Justerare Eva Ahlin

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2026-09-01
Protokollet anslås	2026-09-08
Anslaget tas ned	2026-09-30
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 279	Hemställan från Gotlandshem AB angående investering i biokol	7
RS § 280	VA-taxa Brukningsavgifter	10
RS § 281	Taxa för detaljplaner och planbesked	12
RS § 282	Avgiftsbefrielse för psykologiskt krisstöd efter särskild händelse	13
RS § 283	Förtydligande av avgiftsbefrielse från vårdavgifter enligt smittskyddslagen	14
RS § 284	Försäljning fd Idrottens Hus	15
RS § 285	Godkännande av borgens- och driftstödsavtal för nya ishallen i Visby	16
RS § 286	Riktlinje för styrande dokument	19
RS § 287	Investeringsuppföljning 2026	21
RS § 288	Besluts- och beredningsprocess för katastroftillstånd för regionerna	22
RS § 289	Uppdrag. Översyn av regionens nämndstruktur	24
RS § 290	Uppdrag. Översyn av hemsjukvårdens verksamhet och organisering	27
RS § 291	Revisionsrapport. Granskning av regionstyrelsens bidragsgivning	29
RS § 292	Revisionsrapport. Förstudie av eventuellt jäv	31
RS § 293	Region Gotland – Organisation informations- och cybersäkerhet	33
RS § 294	Digitaliseringsstrategi Region Gotland 2026-2030	35
RS § 295	Kommunalt partnerskap Gotland-Berislav	36
RS § 296	Begäran om yttrande gällande koncessionsansökan avseende tre kraftledningar på 145kV från Stenkumla till Slite	39
RS § 297	Exploateringsavtal gällande Bunge Stucks 1:174	42
RS § 298	Markanvisning av Visby Furiren 1	44
RS § 299	Återkoppling på regionens minoritetspolitiska mål och riktlinjer	49
RS § 300	Information. Redovisning av projektverksamheten anslag 1:1 verksamhetsåret 2026	51
RS § 301	Beslut om deltagande i internationella möten 2026	53
RS § 302	Information. Rapportering Internationell strategi och EU	54
RS § 303	Information. Region Gotlands deltagande i "Isla Bonita"	55
RS § 304	Information. Styrkeområdet Näringslivets Energiomställning. Lägesrapport 2026	57
RS § 305	Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037	59
RS § 306	Information. Priskommissionens arbete	62
RS § 307	Uppdrag. Gotländska ståndpunkter för flyg- och färjetrafiken	64

RS § 308	Information. Rapport om En svensk landsvägsprincip	65
RS § 309	Information. Transportanalys - Gotlands transportvillkor och statens ansvar för robusthet, beredskap och territoriell likvärdighet	67
RS § 310	Mat- och livsmedelsstrategi för Gotland 2040	69
RS § 311	SM i Mathantverk Gotland 2028	72
RS § 312	Information. Genomförda företagsbesök 2024/2025	76
RS § 313	Uppdrag. Utreda politiker som begärt ersättning för förlorad arbetsinkomst	78
RS § 314	Sammanträdesplan för regionstyrelsen och regionfullmäktige 2027	80
RS § 315	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	82
RS § 316	Individrapportering av ej verkställda beslut 2026	83
RS § 317	Motion. Angående särskilda undervisningsgrupper för elever med autism	84
RS § 318	Motion. Demokrati och mänskliga rättigheter i skolan	85
RS § 319	Medborgarförslag - Satsa på demokratin. Skapa en folder samt film för att värna den demokratiska processen	87
RS § 320	Avsigelser och fyllnadsval	88
RS § 321	Anmälan av delegationsbeslut	89
RS § 322	Information. Vissa inkomna handlingar	90
RS § 323	Regiondirektörens information	91

RS § 279 Hemställen från Gotlandshem AB angående investering i biokol

Ärendenummer: RS 2025/2434

Paragraf föregående instans: AU § 153

Regionstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras.

Jäv

Sara Unger (M), Lina Runander (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Gotlandshem AB har inkommit med en hemställan om att godkänna planer på investering i biokolsproduktion genom ett nytt bolag i Gotlandshemskoncernen.

Frågorna i ärendet har gällt vilka hänsyn regionen såsom ägare till ett kommunalt bolag bör överväga vid förslag på en ny affärsinriktning i koncernen utan att ta över bolagsstyrelsens ansvar. Regionen har ett ansvar för ett helhetsperspektiv medan ett bolags perspektiv är snävare.

Vid förslag om en ny verksamhetsinriktning inom nämnderna prövas den politiskt, ofta inom ramen för budgetprocessen, och om den ska införas tydliggörs det ofta i reglemente. En liknande prövning bör därför gälla även för bolagen.

Bedömning

Till skillnad från ett privat företag kan inte bara det att utse en bolagsstyrelse anses vara en tillräcklig ägarprövning av en ny affärsinriktning. Som framgår av KL påtalas nämligen att ägaren genom regionstyrelsen har ett omfattande kontrollansvar för att dess bolags förvaltning håller sig inom den kommunala kompetensen. Ett sådant ansvar är lättare att utöva på förhand, än att korrigera i efterhand. Å andra sidan bör bolagsförvaltningen i likhet med annan förvaltning inte detaljstyras. Från kommunaldemokratisk synpunkt kan en utgångspunkt vara att anlägga motsvarande perspektiv på bolagen som på nämnderna.

Det gäller således att hitta en ändamålsenlig balans mellan regionens kontrollansvar och bolagsstyrelsens ansvar enligt ABL för bolagets underlag och bedömningar för sunda investeringsbeslut.

Frågorna i ärendet för regionen gäller inte om biokolsproduktion i sig är eller kan vara en klimatnyttig verksamhet. Frågorna i ärendet handlar inte heller om att ta över bolagsstyrelsens ansvar för att följa ekonomiska och regulatoriska lagkrav. Frågorna handlar i stället om det är regionen genom bolag ska använda

regionkoncernens kapital för att konkurrera på biokolsmarknaden och om det krävs ett nytt aktiebolag för det.

Behövs ett nytt aktiebolag?

Av utredningen i ärendet framgår att Gotlandshem bedömer att ett nytt bolag behövs för såväl riskhantering som hantering av Teckalreglerna. Gotlandshem bedömer att marknadsandelen av den föreslagna biokolsverksamheten, även om den utvecklades inom det befintliga bolaget Gotlandshems Energi AB, skulle överstiga 20 procent. Det skulle i så fall leda till att Gotlandshems Energi AB smittas så att det inte längre kan använda Teckal i förhållande till övriga bolag i Gotlandshemskoncernen. Därför föreslår Gotlandshem att riskerna hanteras genom att lägga biokolsverksamheten i ytterligare ett aktiebolag.

Eftersom bolaget är ett nytt bolag är detta ett teoretiskt resonemang. Hur marknadsandelarna blir i verkligheten kommer att kunna bedömas först när verksamheten har etablerats. Region Gotland delar dock Gotlandshems bedömning i frågan om riskerna och att det därför initialt bör bildas ett separat bolag för affären.

Är det regionen som ska ta risken?

De kalkyler och scenarion som lyfts av Gotlandshem har visat på god och säker avkastning för biokolsprojektet. Det är dock mycket viktigt att parallellt med avkastningsanalyser även studera vilka risker som är förenat med att starta upp denna verksamhet för att på ett strukturerat sätt kunna minimera dessa. Region Gotland ser det som viktigt att Gotlandshem kontinuerligt följer bolagetsutveckling och vidtar åtgärder för att minimera de risker som identifieras. Några av dessa risker skulle kunna vara:

- Räcker råvaran på Gotland till framställning av matjord, biogas och fjärrvärme. En förklaring av de ökade fjärrvärmepriserna har varit att det råder brist på råvara. Om biokolsprojektet är så lönsamt att det kan betala mer för råvaran, ökar priserna för övriga fjärrvärmeaktörer. Finns det därmed risk för en suboptimering på Gotland av användningen av trädgårdsavfall eller motsvarande från ett helhetsperspektiv.
- Inlåsning i strategiska beroende på grund av investering i viss teknik och/eller kompetens.

Den kommunala kompetensen

Produktion av fjärrvärme faller inom den kommunala kompetensen, om den bedrivs affärsmässigt. Produktion av biokol, i vart fall som kvittblivning av eget avfall, kan nog argumenteras att den faller inom den kommunala kompetensen. Men även den behöver bedrivas affärsmässigt, eftersom det finns konkurrens på marknaden. Vad gäller produktion av biokol genom förvärv av råvaror på marknaden blir bedömningen mer osäker.

Sammanfattning

Biokol är en klimatsmart lösning och kan användas på olika sätt, till exempel som jordförbättring för odling, värmekälla vid produktion, biodrivmedel genom biproduktion eller kolsänka i jorden.

För att minska effekterna av global uppvärmning spelar negativa utsläpp en allt större roll. Framställning och användning av biokol är ett sätt att skapa negativa utsläpp och bidra till klimatnytta.

Mot bakgrund av Region Gotlands miljömål samt att de kalkyler som presenterats är positiva, föreslås att regionfullmäktige bifaller Gotlandshem AB:s hemställan på så sätt att Gotlandshem Energi AB medges att genom helägt aktiebolag investera i biokolsproduktion

Ärendets behandling under mötet

Sara Unger (M), Lina Runander (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Joakim Martell, GotlandsHem AB och Patrik Pettersson, chefsjurist, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet ska återremitteras för en kompletterande utredning om vilka strategiska beroenden som investeringen kan föra med sig och hur de lämpligen kan omhändertas.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras i dag eller om ärendet ska återremitteras och finner att ärendet ska återremitteras.

Ordförande ställer proposition på eget förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Gotlandshem AB hemställan 2026-01-07

Svar på frågeställningar kopplat till Hemställan avseende Gotlandshems satsning på biokol för att uppnå klimatmål 2026-03-16

Korrespondens om hemställan 2026-07-03

Reviderad hemställan 2026-08-18

Komplettering 2026-08-25

Förslag på bolagsordning 2026-08-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-26

Skickas till

Gotlandshem AB

RS § 280 VA-taxa Brukningsavgifter

Ärendenummer: RS 2026/1422

Paragraf föregående instans: AU § 154

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Brukningsavgifterna i VA-taxa och taxa för hämtning av tillfälligt vatten höjs med 15 procent från och med den 1 oktober 2026.

Sammanfattning

Region Gotlands VA-verksamhet står inför betydande ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaningar till följd av ökade kostnader för drift, underhåll och investeringar och har för närvarande ett negativt ekonomiskt resultat och ett negativt eget kapital.

För att stärka VA-verksamhetens ekonomi och skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning föreslår tekniska nämnden att brukningsavgifterna i VA-taxa och taxa för hämtning av tillfälligt vatten höjs med 15 procent från den 1 oktober 2026. Höjningen bedöms ge ökade intäkter om cirka 10 miljoner kronor under 2026 och cirka 38 miljoner kronor på helårsbasis.

Orsaken till taxeökningarna är framför allt behovet av investeringar och förnyelse av VA-infrastrukturen. Delar av infrastrukturen är avskriven och behöver förnyas. Kostnaderna påverkas även av energi, kemikalier, material, räntor, personal, beredskap, klimatanpassning och nya EU-krav.

VA-verksamheten finansieras genom avgifter från VA-kollektivet. Taxan ska över tid täcka verksamhetens kostnader och får inte användas för att finansiera annan kommunal verksamhet. Den taxehöjning som föreslås innebär inte att VA-kollektivet är i balans resultatmässigt. Det innebär i sin tur att VA-taxan kommer att behöva höjas ytterligare de kommande åren. Kostnaderna överstiger således intäkterna. Regionstyrelseförvaltningen anser mot bakgrund av detta att kommande höjningar av VA-taxan också behöver mötas av åtgärder för att se över kostnadsutvecklingen inom verksamheten.

Höjningen av VA-taxan innebär även ökade kostnader för Region Gotlands egna verksamheter. Fastighetsförvaltningsavdelningens VA-kostnader beräknas öka med cirka 2,6 miljoner kronor per år.

Regionstyrelseförvaltningen delar den bedömning som gjorts av både teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen och tekniska nämnden och föreslår därför beslut i enlighet med tekniska nämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-01

Tekniska nämnden 2026-06-09, § 133

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-24

Skickas till

Tekniska nämnden

Regionstyrelseförvaltningen, ekonomiavdelningen

RS § 281 Taxa för detaljplaner och planbesked

Ärendenummer: RS 2026/1474

Paragraf föregående instans: AU § 155

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Ny taxa för detaljplaner och planbesked i enlighet med miljö- och byggnämndens förslag antas att gälla från och med 1 oktober 2026.

Sammanfattning

Nuvarande taxa för detaljplaner och planbesked bygger delvis på fasta avgifter. Erfarenheterna sedan taxan infördes 2023 visar att modellen inte ger full kostnadstäckning eftersom detaljplaneprocesser ofta är komplexa, långvariga och svåra att bedöma i förväg. Detta har medfört att Region Gotland i flera fall inte har kunnat ta ut ersättning motsvarande den faktiska arbetsinsatsen.

För att säkerställa att planverksamheten finansieras enligt självkostnadsprincipen föreslås en övergång till en timbaserad taxa med en budgeterad kostnadsram. Modellen ger exploitören en uppskattning av kostnaden samtidigt som Region Gotland kan debitera den faktiska handläggningstiden och de resurser som används under planprocessen. Förslaget bedöms ge bättre kostnadstäckning, ökad förutsägbarhet och en mer långsiktigt hållbar finansiering av planverksamheten.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår beslut enligt miljö- och byggnämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-09

Miljö- och byggnämnden 2026-06-17, § 105

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-07-01

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

Regionstyrelseförvaltningen avd ekonomi

RS § 282 Avgiftsbefrielse för psykologiskt krisstöd efter särskild händelse

Ärendenummer: RS 2026/1463

Paragraf föregående instans: AU § 156

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Psykologiskt krisstöd efter särskild händelse inklusive behov av bedömning och uppföljning ska ges avgiftsfritt från och med 1 oktober 2026.

Sammanfattning

Sedan den 1 januari 2026 har hälso- och sjukvården ett utökat ansvar att tillhandahålla psykologiskt krisstöd vid särskilda händelser. Krisstödet aktiveras av särskild sjukvårdsledning och riktar sig till personer som drabbats av en särskild händelse, exempelvis direkt utsatta, anhöriga eller andra som är i behov av psykologiskt krisstöd.

Hälso- och sjukvårdsnämnden (2026-06-17, § 53) lyfter fram att det psykologiska krisstödet kan fånga upp personer tidigt och vara avgörande för att minska risken att allvarlig psykisk ohälsa utvecklas. Psykologiska krisstödsinsatser bedöms vara sällanhändelser, men ytterst angelägna ur ett förebyggande perspektiv. De påverkar det vardagliga arbetet men bör vara möjliga att hantera under kortare tider. Nämnden föreslår därför att personer i akut kris får tillgång till stöd utan ekonomiska hinder och att psykologiskt krisstöd, inklusive bedömning och uppföljning, ska vara avgiftsfritt när krisstödet har aktiverats vid en särskild händelse.

Förslaget skulle kunna leda till ett intäktsbortfall om cirka 12 000-30 000 kronor vid en stor särskild händelse.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår beslut enligt hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2026-06-17, § 53

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-07-01

Skickas till

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Regionstyrelseförvaltningen avd ekonomi

RS § 283

Förtydligande av avgiftsbefrielse från vårdavgifter enligt smittskyddslagen

Ärendenummer: RS 2026/306

Paragraf föregående instans: AU § 157

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Läkemedel och undersökning inklusive provtagning, vård och behandling, som ges enligt 7 kap. 1 och 2 §§ smittskyddslagen avseende de sexuellt överförbara infektionerna klamydia, gonorré, syfilis och tuberkulos ska vara avgiftsfria från och med 1 oktober 2026.
- Undersökning inklusive provtagning av hiv och hepatit B och C ska vara avgiftsfri från och med 1 oktober 2026.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår att avgiftsfriheten inom smittskyddsvården utökas till att omfatta läkemedel, undersökning, provtagning, vård och behandling för klamydia, gonorré, syfilis och tuberkulos samt undersökning och provtagning för hiv och hepatit B och C, även för patientgrupper som i dag inte omfattas av den lagstadgade avgiftsfriheten.

Förslaget syftar till att stärka smittskyddsarbetet genom att fler patienter får tillgång till nödvändig smittskyddsvård utan avgift och att förenkla den administrativa hanteringen genom att behovet av att bedöma patienters rätt till avgiftsfri vård utifrån medborgarstatus minskar.

Den utökade avgiftsfriheten bedöms omfatta cirka 30 besök och 25 vårddygn per år, vilket motsvarar ett beräknat intäktsbortfall på cirka 14 000 kronor per år.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår beslut enligt hälso- och sjukvårdsnämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2026-02-04, § 7

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-07-02

Skickas till

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Regionstyrelseförvaltningen avd ekonomi

RS § 284 Försäljning fd Idrottens Hus

Ärendenummer: RS 2026/1301

Paragraf föregående instans: AU § 158

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige beslutar om försäljning av före detta Idrottens Hus, Neptungatan 4 på fastigheten Visby Torsken 1 och att försäljningen ska införlivas i pågående exploateringsprojekt i Torslunden.

Sammanfattning

Byggnaden före detta Idrottens Hus på fastigheten Visby Torsken 1 har utretts i samband med exploateringsprojektet Torslunden. Lokalförsörjningsgruppen, där representanter från samtliga förvaltningar ingår har undersökt om byggnaden kan användas för egen verksamhet eller som evakueringslokal. Visst intresse har funnits men inget direkt behov. Kostnaden för anpassning bedöms som för hög. Det har även utretts vad som krävs för en eventuell avyttring. Tekniska nämnden föreslår att byggnaden ska säljas genom att uppdraget införlivas i pågående mark- och exploateringsprojektet Torslunden för vidare hantering.

Bedömning

Mot bakgrund av det uteblivna verksamhetsbehovet bedöms Region Gotland behöva avyttra fastigheten Visby Torsken 1, Neptungatan 4 (före detta Idrottens hus). Försäljningen föreslås ske som en del av det pågående exploateringsprojektet Torslunden.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-05

Underlag för beslut i lokalstyrgrupp Torsken 1

Visby Torsken 1 planeringsföresättningar

Tekniska nämnden 2026-06-12, § 115

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-07-03

Skickas till

Tekniska nämnden

RS § 285

Godkännande av borgens- och driftstödsavtal för nya ishallen i Visby

Ärendenummer: RS 2022/1213

Paragraf föregående instans: AU § 159

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Ingåendet av avtalspaketet avseende finansiering av ny ishall i Visby, innefattande borgensförbindelse gentemot SEB, tilläggsavtal om belopps- och tidsbegränsning samt tillhörande pantavtal och denuntiation godkänns.
- Det inbördes borgensavtalet mellan Region Gotland och ideella föreningen Visby Roma Hockey godkänns.
- Driftstödsavtalet mellan Region Gotland och ideella föreningen Visby Roma Hockey godkänns med förbehållet att nödvändiga medel avsätts för detta ändamål i budgetprocessen för budgetåret 2028.

Reservation

Johan Malmros (C), Eva Ahlin (C) och Fredrik Gradelius (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Ärendet avser säkringen av finansiering för uppförandet av en ny ishall i Visby. För att möjliggöra ett byggnadskreditiv om 270 miljoner kronor från SEB till Visby Roma Fastighets AB agerar Region Gotland borgensman. Regionens ekonomiska exponering begränsas genom ett tilläggsavtal till maximalt 264 miljoner kronor. Som motvikt till borgensåtagandet erhåller Regionen en andrahands pant i fastighetsbolagets aktier. För att säkerställa anläggningens långsiktiga tekniska skick ingås även ett driftstödsavtal. Hela strukturen är utformad för att minimera Regionens risker genom strikta lånevillkor (covenants) och en tydlig ordningsföljd för hur säkerheter ska ianspråktagas.

Bedömning

Regionens finansiella exponering är begränsad genom det fastställda beloppstaket i tilläggsavtalet och den tydliga ordningsföljden för ianspråktagande av säkerheter. Att Långivaren genom kovenantavtalet tvingas utöva en kontinuerlig kontroll av Föreningens och Fastighetsbolagets ekonomi minskar sannolikheten för att borgensåtagandet aktualiseras.

Andrahandspanten och denuntiationen ger Regionen ett sakrättsligt skydd och en möjlighet till regress vid ett eventuellt utfall av borgen. Det är dock av avgörande betydelse att driftstödsavtalet efterlevs, då en välfungerande teknisk drift är en förutsättning för att fastighetens värde bevaras, vilket i sin tur utgör grunden för säkerheten.

Mot bakgrund av detta bedöms avtalspaketet vara väl balanserat. Godkännandet av driftstödsavtalet bör dock ske under förutsättning att medel reserveras i budgetprocessen för 2028, för att säkerställa att Regionen kan fullfölja sina åtaganden och därmed upprätthålla stabiliteten i hela finansieringskonstruktionen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Per Wallstedt, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Saga Carlgren (V) och Maya Arfvidson (MP) avstår från att delta i beslut av ärendet.

Johan Malmros (C) yrkar med instämmande av Eva Ahlin (C) i första hand att ärendet ska återremitteras för komplettering av underlaget avseende låntagarens förmåga att betala räntor och amorteringar under lånets hela löptid.

Eva Ahlin (C) yrkar i andra hand att ärendet avslås.

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras i dag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer proposition på Johan Malmros yrkande om avslag och finner att det avslås.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Protokollsanteckning

Saga Carlgren (V) och Maya Arfvidson (MP) anmäler protokollsanteckning: Regionfullmäktige har beslutat om att gå i borgen för ett lån till Visby/Roma så att de kan bygga en ny ishall. Vänsterpartiet och Miljöpartiet var emot det beslutet. Det innebär bland annat att Region Gotland kommer att kraftigt behöva öka sina anslag till driften av den nya ishallen. Vi menade då att de pengarna inte finns, de behövs till finansiering av välfärden på Gotland. Vi var också tveksamma till modellen. Vi tror att när en ny ishall byggs är det bättre att Region Gotland själva bygger och äger den nya ishallen och på så sätt själva styr över dess användning. Då detta beslut är en konsekvens av fullmäktiges beslut och vi inte i RS ska motsätta oss fullmäktiges demokratiska beslut väljer Vänsterpartiet och Miljöpartiet att avstå från att delta i dagens beslut.

Reservation

Johan Malmros (C), Eva Ahlin (C) och Fredrik Gradelius (C) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för eget yrkande.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-03

Bilaga 1. Borgensavtal

Bilaga 2. Driftstödsavtal

- Bilaga 3. Kovenant Visby Roma Hockey
- Bilaga 4. Separat borgen
- Bilaga 5. Separat pant
- Bilaga 6. Tilläggsavtal – borgen och pant

RS § 286 Riktlinje för styrande dokument

Ärendenummer: RS 2026/1384

Paragraf föregående instans: AU § 160

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- *Riktlinje för styrande dokument* antas.
- Befintliga styrande dokument med ett passerat slutdatum är inte längre giltiga.

Regionstyrelsens beslut

- Under förutsättning av att regionfullmäktige antar *riktlinje för styrande dokument* får regiondirektören i uppdrag att och revidera befintliga mallar och skapa nya där så saknas.

Sammanfattning

Region Gotland har ett antal olika styrande dokument som gäller för organisationen i sin helhet, för enskilda nämnder och förvaltningar eller särskilda verksamheter. Styrdokumentet syftar till att förenkla och tydliggöra styrning från både politiska församlingar och i förvaltningarnas olika verksamheter.

En genomlysning och kartläggning av gällande styrande dokument har visat på ett behov av att skapa ordning och tydlighet i floran av styrande dokument, bland annat avseende vilka typer av dokument som ska finnas inom Region Gotland och hur de definieras, styrdokumentens syfte, beslutsnivåer och hur styrande dokument ska tas fram, följas upp, aktualitetsprövas och revideras.

Region Gotland har tagit stöd av PwC att genomföra en genomlysning av organisationens styrande dokument. Rekommendationerna från PwC är att skapa struktur i styrdokumentens benämningar, definitioner och innehåll.

Framtagande av de föreslagna riktlinjerna har gjorts av regionstyrelseförvaltningen (RSF) med stöd av förvaltningarnas representanter i kvalitetsnätverket. Utvecklingsarbetet har förankrats i koncernledningsgruppen.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den föreslagna riktlinjen svarar upp mot de behov som finns inom Region Gotland och de rekommendationer som framkommit i genomlysningen. En antagen riktlinje skapar förutsättningar för Region Gotlands verksamheter vid både nyframtagande, revideringar och när styrdokument ska upphöra att gälla.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-18
Riktlinje för styrande dokument 2026-09-21

Skickas till

Samtliga nämnder

RS § 287 Investeringsuppföljning 2026

Ärendenummer: RS 2026/92

Regionstyrelsens beslut

- Information tas emot

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsesammanträde få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 miljoner kronor. För närvarande är det tekniska nämnden som ansvarar för samtliga projekt med budget som överstiger det beloppet.

Projekten följs ur tre olika perspektiv – tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven bedöms utifrån färgerna grönt, gult och rött. Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser. Rapporteringen avser status per den 5 juni 2026 och den visar att det är två projekt som rapporteras som röda och ett som gult.

Projektet Kopparsviksbron är rött eftersom slutbesiktning nummer två inte godkändes. Arbete med felavhjälpande pågår med ramavtalsparter. Tvistelösning pågår mellan Region Gotland och entreprenören via ombud i form av advokater. Arbetet med godkänt slutbesked pågår. Bron kompletteras med ytterligare nät och informations/varningsskyltar. Bron nyttjas av anlöpande kryssare men är ännu inte öppen för allmänheten då felavhjälpande arbete pågår. Återställningen av Kopparsviksgatan görs av ramavtalspart och arbetet och blir klart inom kort.

Projektet Klintehamn ARV (avloppsreningsverk) ny intagsledning är rött eftersom budgeten är lägre jämfört de anbud som inkommit för projektet. En upphandlingsprocess med utbrytning av maskin och styr som sidoentreprenad pågår. Anbudsöppning var 2026-05-04 och tilldelning sker i samband med ny budget som skall presenteras i tekniska nämnden.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Presentation: Projektstatus 2026-06-05

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-24

RS § 288 Besluts- och beredningsprocess för katastroftillstånd för regionerna

Ärendenummer: RS 2025/2332

Paragraf föregående instans: AU § 161

Regionstyrelsens beslut

- Region Gotland ställer sig bakom den förslagna besluts- och beredningsprocessen för katastroftillstånd i regionerna.
- Regiondirektören ges i uppdrag att återkomma med förslag på hur förslaget ska införas i Region Gotlands styrdokument.

Sammanfattning

Från och med 1 januari 2026 gäller nya bestämmelser i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)¹ samt hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) avseende regioners och kommuners skyldigheter vid fredstida krissituationer, höjd beredskap och katastroftillstånd. De nya bestämmelserna reglerar bland annat skyldigheten att erbjuda vård, skyldigheten att lämna hjälp samt beslut om hjälp.

Om en kommun eller region inte kan tillhandahålla vård som är nödvändig för liv och hälsa på grund av otillräckliga resurser, och inte heller inom kort kan tillföra nödvändiga resurser, befinner sig den drabbade regionen eller kommunen i ett så kallat katastroftillstånd enligt 2 kap. 9 § i HSL. Lagen fastslår inte att tillståndet behöver föregås av ett beslut eller vilken funktion eller aktör som i så fall ska fatta detta beslut. Däremot fastställer HSL att kommuner och regioner skyndsamt ska lämna hjälp till andra regioner eller kommuner där det råder katastroftillstånd (se HSL 16 a kap. 2 §).

Då hjälpskyldigheten begränsar det kommunala självstyret kan ett skriftligt beslut om katastroftillstånd anses som motiverat. Både för att säkerställa att samtliga åtgärder inom den egna regionen är uttömda innan ett beslut fattas, samt för att tydliggöra och ensa lägesbilden internt inom regionen. Det kan också förenkla den uppföljning eller granskning som kommer göras i efterhand.

En likriktning mellan regionerna avseende beslut och beredning kring katastroftillstånd kan underlätta samverkan mellan och med regionerna vid fredstida krissituationer samt inför och under höjd beredskap och krig. En likartad hantering kan även skapa en ökad tillit till beslutet från övriga regioner då samtliga regioner påverkas av att en region fattar beslut om katastroftillstånd.

Bifogade handlingar syftar till att beskriva det förslag på besluts- och beredningsprocess som framkommit inom ramen för det regiongemensamma arbete som bedrivits enligt Uppdragsdirektiv NSPL – arbete relaterat till prop.

2024/25:167 Hälso- och sjukvårdens beredskap (d-nr RK2025-00085-56), deluppdrag ett (1).

Bland annat beskrivs föreslås följande beslutsordning. *"Beslut om att katastroftillstånd råder i en region föreslås fattas av regionstyrelsen. Detta bör framgå i respektive regions reglemente samt i relevanta beredskapsplaner och rutiner. Om krisledningsnämnden aktiverats till följd av extraordinär händelse kan denna överta mandatet från regionstyrelsen avseende beslut om katastroftillstånd. Det bör framgå i delegationsordningen hur brådskande beslut om katastroftillstånd kan fattas både när beslutsmandatet ligger på regionstyrelsen samt krisledningsnämnden."*

Vidare återfinns bland annat ett förslag till beredning av ärendet och hur katastroftillstånd avslutas.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen ställer sig bakom den föreslagna besluts- och beredningsprocessen för katastroftillstånd i regionerna. Regionstyrelsen föreslås också ge regiondirektören i uppdrag att återkomma med förslag på hur förslaget ska införas i Region Gotlands styrdokument.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag på beslut- och beredningsprocess för katastroftillstånd i regionerna
Följebrev Förslag på beslut- och beredningsprocess för katastroftillstånd i regionerna
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-12

RS § 289

Uppdrag. Översyn av regionens nämndstruktur

Ärendenummer: RS 2025/1807

Paragraf föregående instans: AU § 162

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Den föreslagna nämnd- och utskottsstrukturen införs 1 januari 2027. I förhållande till de nämnder, utskott och beredningar som finns innevarande mandatperiod innebär förslaget följande:
 - Kultur- och fritidsberedningen tas bort. I stället inrättas en kultur- och fritidsnämnd.
 - De två utbildningsnämnderna, barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, tas bort. I stället inrättas en utbildningsnämnd som sedermera ska ha 15 ledamöter.

Regionstyrelsens beslut

- Regiondirektören får, mot bakgrund av förslaget till ny nämndstruktur, i uppdrag att utreda och återkomma med förvaltningsorganisation för att skapa rätt förutsättningar för ny nämndstruktur.
- I förhållande till de nämnder, utskott och beredningar som finns innevarande mandatperiod innebär förslaget följande:
 - Det regionala utvecklingsutskottet tas bort. I stället inrättas ett näringslivs- och utvecklingsutskott med ansvar för både regionala och övergripande kommunala utvecklingsfrågor inklusive näringslivs- och tillväxtfrågor och arbetsmarknadsfrågor.
- Under våren 2029 utvärderas arbetet i det nya näringslivs- och utvecklingsutskottet med bland annat fokus på om det ska vara ett utskott till regionstyrelsen eller om det ska bildas en helt egen nämnd för detta arbete.
- Nuvarande kultur- och fritidsberedningen fortsätter med innevarande ledamöter fram till 2026-12-31.

Sammanfattning

För att utvärdera nuvarande nämndstruktur och titta på möjligheterna att skapa en ny nämndstruktur efter valet hösten 2026 fick regiondirektören i uppdrag att ta fram ett förslag på ny nämndstruktur. Uppdraget har genomförts med hjälp av faktainsamling kring hur andra regioner och kommuner har organiserat sig samt genom flera workshoppar. Medverkande på workshopparna har det varit representanter från samtliga partier i regionfullmäktige samt några utvalda tjänstepersoner.

Komplettering av ekonomiska konsekvenser av förslaget avseende exempelvis antalet ledamöter görs till regionstyrelsens sammanträde 1 september 2026.

I förhållande till de nämnder, utskott och beredningar som finns innevarande mandatperiod innebär förslaget följande:

1. Kultur- och fritidsberedningen tas bort. I stället inrättas en kultur- och fritidsnämnd.
2. Det regionala utvecklingsutskottet tas bort. I stället inrättas ett näringslivs- och utvecklingsutskott med ansvar för både regionala och övergripande kommunala utvecklingsfrågor inklusive näringslivs- och tillväxtfrågor och arbetsmarknadsfrågor.
3. De två utbildningsnämnderna, barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, tas bort. I stället inrättas en utbildningsnämnd.

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin (S) yrkar med instämmande av Maya Arfvidson (MP) och Saga Carlgren (V) att den sista meningen i förslagspunkt 2 stryks och att *arbetsmarknadsinsatser till arbetsmarknadsfrågor* samt att den nya utbildningsnämnden sedermera ska ha 15 ledamöter.

2. Det regionala utvecklingsutskottet tas bort. I stället inrättas ett näringslivs- och utvecklingsutskott med ansvar för både regionala och övergripande kommunala utvecklingsfrågor inklusive näringslivs- och tillväxtfrågor och *arbetsmarknadsfrågor*. ~~Samtidigt föreslås att ansvaret för arbetsmarknadsinsatser flyttas från nuvarande gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden till det nya näringslivs- och utvecklingsutskottet.~~

Johan Malmros (C) yrkar att förslagspunkt 1 och 3 avslås.

Saga Carlgren (V) och Lars Engelbrekt (SD) yrkar att förslagspunkt 3 avslås.

Oscar Lindster (S) yrkar med instämmande av Maya Arfvidson (MP) att nuvarande kultur- och fritidsberedningen fortsätter med nuvarande ledamöter fram till 2026-12-31.

Ordförande yrkar att regiondirektören, mot bakgrund av förslaget till ny nämndstruktur, får i uppdrag att utreda och återkomma med förvaltningsorganisation för att skapa rätt förutsättningar för ny nämndstruktur.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag till ny nämndorganisation enligt punkt 1 och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag till ny nämndorganisation enligt punkt 2 med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag till ny nämndorganisation enligt punkt 3 och Saga Carlgrens yrkande om avslag och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag vinner bifall.

Ordförande ställer proposition på Oscar Lindsters yrkande om att nuvarande kultur- och fritidsberedningens ledamöter ska sitta kvar oförändrat till 31 december 2026 och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande om uppdrag till regiondirektören och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Minnesanteckningar Workshop 1, Nämndstruktur 2025-11-26
Minnesanteckningar Workshop 2, Nämndstruktur 2026-03-16
Minnesanteckningar Workshop 3, Nämndstruktur 2026-06-08
Rapport nämndstruktur mars 2026
PM Nämndstruktur Region Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-14

RS § 290

Uppdrag. Översyn av hemsjukvårdens verksamhet och organisering

Ärendenummer: RS 2025/1815

Paragraf föregående instans: AU § 163

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Hemsjukvårdens organisatoriska hemvist hos socialnämnden kvarstår.

Sammanfattning

Gotland står inför utmaningar då andelen äldre kraftigt ökar och antalet barn, unga och personer i arbetsför ålder minskar. Den demografiska utvecklingen sätter press på vård- och omsorgen då vårdbehovet blir allt större hos den åldrande befolkningen med ökade krav på tillgänglighet och effektivitet. Hemsjukvården har ett delat ansvar mellan hälso- och sjukvårdsnämnden och socialnämnden med en organisatorisk hemvist i socialnämnden och där socialnämnden ansvarar för utförandet av hälso- och sjukvårdsinsatser i hemmet, medan hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för den medicinska behandlingen genom vårdcentral. Parallellt med detta ges även ofta omsorgsinsatser från hemtjänsten.

Regionstyrelsen fick i september 2025 i uppdrag från regionfullmäktige att se över styrkor och utmaningar i hemsjukvården idag samt utreda om hemsjukvårdens hemvist framåt bör finnas hos socialnämnden eller hälso- och sjukvårdsnämnden, utifrån både patientnytta och effektivitet (2025-06-16, RF § 109).

Uppdraget har genomförts med konsultstöd av Helseplan AB som under uppdragets gång rapporterat av arbetet till en styrgrupp bestående av representation från hälso- och sjukvårdsförvaltningen, socialförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen.

Utredningen baseras på en kombination av dokumentanalys, intervjuer och omvärldsanalys.

Analysen visar att en organisatorisk flytt till hälso- och sjukvårdsförvaltningen skulle innebära förändrade och förstärkta gränssnitt, ökade krav på samverkan, risker i det patientnära arbetet samt implementeringsutmaningar. En organisatorisk flytt i sig minskar inte systemets komplexitet och utmaningar utan omfördelar dessa, medan nuvarande problem kvarstår i andra delar av systemet. Det finns därför inga tydliga belägg för att en omorganisering skulle lösa de utmaningar som framkommit i utredningen.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i bedömningen att de utmaningar som finns inom hemsjukvården inte kommer att gynnas av ett ändrat organisatoriskt ansvar. Regionstyrelseförvaltningen delar utredarens

bedömning att den nyligen beslutade gemensamma arbetsordning för vård i hemmet adresserar flera av de identifierade utmaningar såsom inskrivning och ansvarsfördelning. Arbetsordningen är under implementering och utgör ett pågående utvecklingsarbete och en etablerad inriktning inom nuvarande struktur, och bedöms vara central för den fortsatta utvecklingen av hemsjukvårdens funktion.

Från och med den 1 juli 2026 byts namnet *hemsjukvård* ut mot *hälso- och sjukvård i hemmet*.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport, Helseplan, april 2026
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-29

Skickas till

Socialnämnden
Hälso- och sjukvårdsnämnden

RS § 291

Revisionsrapport. Granskning av regionstyrelsens bidragsgivning

Ärendenummer: RS 2026/238

Paragraf föregående instans: AU § 164

Regionstyrelsens beslut

- Föreslagna principer som gällande för budgetposten Näringsliv allmänt antas.

Sammanfattning

Till följd av en revisionsgranskning föreslås nu riktlinjer för budgetposten ”Näringsliv allmänt” i Region Gotland. Syftet är att tydliggöra ramarna för finansiering av näringslivsutveckling, vilken omfattar såväl verksamhetsbidrag till organisationer där regionen har engagemang som medfinansiering av specifika insatser. Budgetposten har inte och ska inte lysas ut för externa ansökningar. Förvaltningen bedömer att förslaget reflekterar historisk praxis och är förenligt med kommunallagen samt saknar ytterligare ekonomisk påverkan.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att de föreslagna principerna tydliggör budgetpostens användning och redovisar den ordning och praxis som i huvudsak tillämpats historiskt avseende verksamhetsbidragen.

Regionstyrelseförvaltningen ställer sig dock i grunden tveksam till en ordning där enskilda budgetposter har egna principer, utan bedömer att det i grunden bör vara tillräckligt att utgå från tillämplig lagstiftning och antagna redovisningsprinciper och policys. Detta blir komplicerat att hantera, då Region Gotland idag har cirka 1300 ZZ-ansvar i budgeten, varav cirka 200 ligger under regionstyrelsen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att principerna är förenliga med kommunallagen avseende allmänt näringslivsfrämjande åtgärder.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att de föreslagna principerna för budgetposten Näringslivsutveckling inte har någon ytterligare påverkan på ekonomin.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Stefan Persson, regional utvecklingsdirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2026-04-21, § 142

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-07-08

RS § 292 Revisionsrapport. Förstudie av eventuellt jäv

Ärendenummer: RS 2026/1139

Paragraf föregående instans: AU § 165

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna regionstyrelseförvaltningens förslag på svar gällande revisionsrapporten *Förstudie av eventuellt jäv* och antar det som sitt eget.

Jäv

Sara Unger (M), Lina Runander (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Azets Revision & Rådgivning AB har av Region Gotlands revisorer fått i uppdrag att genomföra en förstudie avseende ett ärende om misstänkt jäv.

Media har uppmärksammat misstanke om jäv för en förtroendevald inom Region Gotland som nyligen rekryterats till det av regionen helägda bolaget Gotlandshem AB. Regionens chefsjurist har lämnat ett utlåtande i jävsfrågan varefter slutsats dragits att jäv inte förelegat. Revisionen har bedömt att det finns risk för brister i hanteringen. Därför har revisorerna beslutat att genomföra en förstudie av hanteringen av jäv i regionen, med utgångspunkt i genomförd utredning

Förstudien har syftat till att bedöma om hanteringen av jävsfrågan i det aktuella fallet föranleder en fördjupad granskning. I förstudien framgår revisionens iakttagelser.

Förstudien har funnit följande:

- Revisionen delar regionjuristens bedömning av jävsfrågan i de två aktuella ärendena. När det gäller beslutet som fattades i regionfullmäktige den 10 december är vår bedömning att beslutet i sig inte går att härleda till att den förtroendevalda har något egenintresse, varken ekonomiskt eller personligt, i utfallet av det ärendet.
- När det gäller beslutet i regionstyrelsen den 28 januari bedömer vi att undantaget från jävsreglerna för aktiebolag där kommunen äger minst hälften av aktierna eller en stiftelse där kommunen eller regionen utser minst hälften av styrelseledamöterna är tillämpligt. Gotlandshem AB faller inom denna kategori av bolag då bolaget är helägt av regionen.
- Revisionen bedömer vidare att den förtroendevalda inte förhållit sig till försiktighetsprincipen som beskrivs i regionens riktlinje. Den ska tillämpas vid osäkerhet om jäv föreligger eller ej och vi kan inte avgöra om så varit fallet. Agerandet har emellertid väckt frågor i media och

inom regionen, något som sannolikt hade kunnat undvikas genom att tillämpa principen eller peka på gällande undantagsregler i samband med behandlingen av de aktuella ärendena.

- Revisionen delar regionjuristens bedömning att jäv förelegat om besluten av den förtroendevalda fattats för att erhålla gentjänster av bolaget. Revisionen har emellertid inte fördjupat sig i detta inom ramen för denna förstudie men bedömer att ärendenas karaktär inte är av den arten att det indikerar ett sådant förhållande.

Revisionens samlade bedömning utifrån granskningen är det inte finns något behov av en fördjupad granskning.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har tagit emot revisionens granskning och konstaterar att några ytterligare åtgärder inte behöver vidtas inom ramen för denna granskning.

Ärendets behandling under mötet

Sara Unger (M), Lina Runander (M) och Katrina Ansarfwe (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport Förstudie om eventuellt jäv 2026-04-21
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-06-30

Skickas till

Revisorerna

RS § 293 Region Gotland – Organisation informations- och cybersäkerhet

Ärendenummer: RS 2026/1061

Paragraf föregående instans: AU § 166

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Dokument ”Förslag till organisation informations- och cybersäkerhet” fastställs.

Sammanfattning

Cybersäkerhetslag (2025:1506) och NIS2-direktivet syftar till att skapa en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela Europeiska unionen. Lagstiftningen anger att ledningen ansvarar för att styra organisationens cybersäkerhetsarbete så att det bedrivs systematiskt och riskbaserat. Det man i lagen hänvisar till med begreppet ledning, är i regionens fall, regionstyrelsen.

I syfte att uppnå ett systematiskt arbetssätt behöver arbetet med informations- och cybersäkerhet drivas och samordnas centralt. Med anledning av detta behöver en struktur för hur beslutsfattande inom ramen för informationssäkerhet fastställas. I myndigheternas föreskrifter regleras att ledningen (regionstyrelsen) ska:

- besluta om mål, inriktning och resurser,
- fastställa roller och mandat och ansvar,
- säkerställa att organisationen har tillräcklig kompetens och tillräckliga resurser för att nå den säkerhetsnivå som krävs,
- säkerställa att organisationen vidtar tekniska, operationella och organisatoriska åtgärder för att hantera risker.

Arbetet med cybersäkerhet ska utgå ifrån ett allriskperspektiv. Åtgärderna ska vara proportionella och baserade på riskanalys.

Bedömning

I syfte att uppnå de krav som ställs på Region Gotland utifrån Cybersäkerhetslag (2025:1506) behövs beslut om hur strukturer för hur cyber- och informationssäkerhetsarbetet i Regionen ska organiseras. Idag styr varje nämnd själv hur arbetet ska bedrivas, vilket innebär att en gemensam struktur saknas och att nivån på säkerhet kan variera mellan nämnder. Lagstiftaren ser däremot regionen som en helhet som ska ha en gemensam styrning och struktur för arbetet, och där ledningen (regionstyrelsen) ansvarar för att hur regionens informations- och cybersäkerhetsarbete samordnas och struktureras.

För att kunna uppnå ett sådant strukturerat arbetssätt behöver det finnas en central funktion som samordnar och utvecklar det strategiska och

regionövergripande arbetet. En sådan funktion ska även finnas för att informera och skapa beslutsunderlag till regionstyrelsen.

I dokumentet *"Förslag till organisation informations- och cybersäkerhet"* föreslås att denna funktion ska finnas på Regionstyrelseförvaltningen, i form av informationssäkerhetschef eller CISO (Chief information security officer). I dokumentet föreslås även en organisationsstruktur som ligger till grund för Region Gotlands informations- och cybersäkerhetsarbete.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Cybersäkerhetslag, NIS2- direktiv.

2. Ekonomiskt perspektiv

Inom ramen för NIS2 och cybersäkerhetslagen kan brister i efterlevnad av lagstiftningen vara sanktionsgrundande. Sanktionerna kan uppgå till 10 mnkr.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat- och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lisa Aurell Sandström, sakkunnig handläggare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till organisation informations- och cybersäkerhet
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-03

Skickas till

Samtliga nämnder och förvaltningar

RS § 294

Digitaliseringsstrategi Region Gotland 2026-2030

Ärendenummer: RS 2026/1425

Paragraf föregående instans: AU § 167

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Digitaliseringsstrategi Region Gotland 2026-2030 fastställs.

Sammanfattning

Digitaliseringsstrategin har tagits fram av Digitaliseringsavdelningen. Förslaget har i flera omgångar diskuterats inom regionens strategiska nätverk för digitalisering samt inom koncernledningsgruppen. Efter att flera omarbetningar gjorts utifrån diverse förbättringsförslag har nämnda grupper ställt sig positiva till förslaget.

Denna digitaliseringsstrategi syftar till att beskriva hur digitaliseringen ska användas för att bidra till att Region Gotlands verksamhetsidé uppnås. Strategin har strukturerats enligt samma modell som Sveriges digitaliseringsstrategi 2026-2030 för att säkerställa samstämmighet med nationella mål och principer.

Strategin vänder sig i första hand till förtroendevalda, regionledning, förvaltningsledningar, övriga chefer, digitaliseringsstrateger, objektsägare, objektsförvaltare samt verksamhetsutvecklare. Detta innefattar även koncernens bolag där det är tillämpligt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Madeleine Johansson, verksamhetsutvecklare och Antonios Arvanitidis, digitaliseringsdirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Digitaliseringsstrategi Region Gotland 2026-2030

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-06

RS § 295 Kommunalt partnerskap Gotland-Berislav

Ärendenummer: RS 2025/1258

Paragraf föregående instans: AU § 168

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med förslag på hur partnerskapet mellan Region Gotland och Beryslavs kommun kan fortsätta inom ramen för Region Gotlands internationella strategi och demokratiarbete, i linje med tecknat samarbetsavtal.

Sammanfattning

Gotland och Region Gotland har sedan länge relationer med Beryslavs kommun i södra Ukraina. I flera omgångar sedan 2014 har bägge kommunerna drivit kommunala partnerskapsprojekt finansierade av ICLD (Internationellt Centrum för Lokal Demokrati) (Municipal partnership programme). 2025-2026 har det bedrivits ett partnerskapsprojekt med inriktning lokal attraktionskraft och landsbygdsutveckling. Projektet har haft 100 % finansieringsgrad från ICLD och bygger vidare på tidigare samarbeten.

Syfte

- Skapa lärande och ömsesidigt erfarenhetsutbyte mellan kommunerna.
- Främja lokal återuppbyggnad och framtidstro i krigets skugga.
- Stärka ungas delaktighet i samhällsutvecklingen.

Projektmål (Inom parentes kort om vad som genomförts)

- Ha en projektorganisation med representanter från bägge parter. (Genomfört det kommunala partnerskapet genom relationsbyggande och nära samverkan och kunskapsutbyte).
- Genomföra två studieresor, en i vardera riktning, med fokus på lärande och kunskapsöverföring. (Studieresor genomfördes till Gotland januari och i mars till Polen (med anledning av UD's reserestriktioner till Ukraina).
- Fördjupning i hur vi ska få unga medborgare att flytta tillbaka/stanna kvar (På Gotland har samverkan skett med främst genom Leader Gutes utvecklingsprojekt med liknande målsättning).

Styrgrupp

Projektet har haft en styrgrupp med politisk representation.

- Johan Malmros (C) (Ordförande styrgrupp)
- Katrina Ansarfwe (S)
- Sofia Hoas, Föreningen Svenskbyborna
- Malena Bendelin, Regionstyrelseförvaltningen Region Gotland
- Representanter för Beryslavs kommun (har roterat)

Framåt

- Region Gotland har gjort en översyn av möjliga externa finansieringsmöjligheter med bakgrund i regeringsbeslut om att lägga ner ICLD. Möjlig finansiär är Svenska Institutet (SI). Det innebär delvis ny inriktning för Region Gotlands åtagande.
- Region Gotland har 2026 gått in med en ansökan till SI Ukraine Cooperation Programme. Beslut väntas kvartal fyra 2026. Inriktningen på ansökan är i stora drag att fortsätta samverkan mellan kommunerna och förbereda Beryslavs kommun på EU-inträde.
- Samarbetsavtal (Cooperation agreement between Gotland Municipality and Beryslav Urban Territorial Community) (RS 2025/2112) tecknades mellan kommunerna i januari 2026 och gäller i tre år. Vilket framöver kommer att hanteras i den ordinarie linjen för Region Gotlands internationella arbete.

Bedömning

Regionstyrelsen har haft representation i projektets styrgrupp och följt projektet nära.

Regionstyrelseförvaltningen vill särskilt lyfta att om finansiering av SI inte beviljas kommer det inte att pågå ett offensivt arbete med partnerskapet mellan kommunerna med bakgrund i avsaknad av finansiering.

Regionstyrelseförvaltningen kan framöver fortsatt hantera frågeställningen inom ramen för Region Gotland internationella strategi samt demokratiarbete men i begränsad form.

Ärendets behandling under mötet

Johan Malmros (C) yrkar med instämmande av Meit Fohlin (S) och Saga Carlgren (V) att regiondirektören får i uppdrag att återkomma med förslag på hur partnerskapet mellan Region Gotland och Beryslavs kommun kan fortsätta inom ramen för Region Gotlands internationella strategi och demokratiarbete, i linje med tecknat samarbetsavtal.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Johan Malmros yrkande och finner att Johan Malmros yrkande vinner bifall.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-24

RS § 296

Begäran om yttrande gällande koncessionsansökan avseende tre kraftledningar på 145kV från Stenkumla till Slite

Ärendenummer: RS 2026/1395

Paragraf föregående instans: AU § 169

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att föreslaget yttrande inges till Energimarknadsinspektionen.

Paragrafen justeras omedelbart.

Jäv

Sara Unger (M) och Mårten Silvén (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Gotlands Elnät har ansökt om linjekoncession för tre nya 145 kV-ledningar.

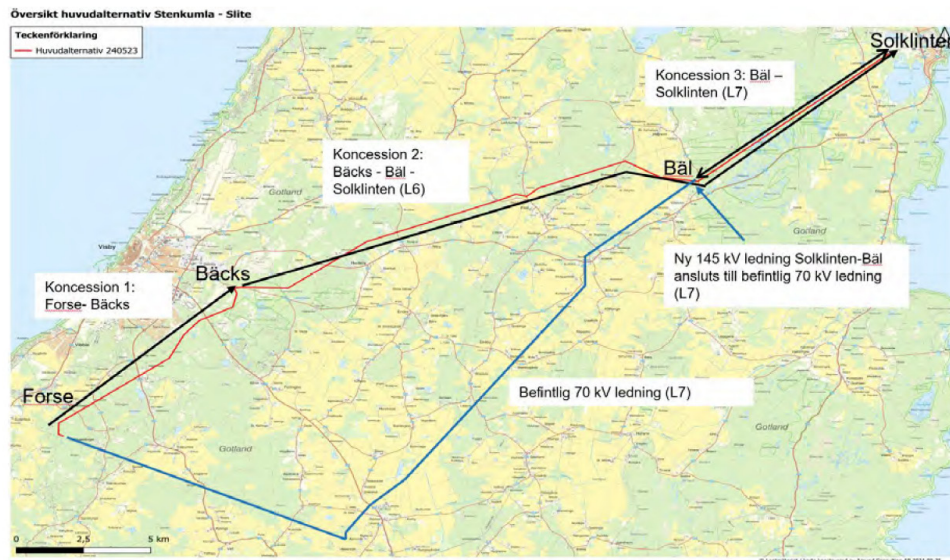
1. Ny 145 kV-ledning från ny station Forse i Stenkumla till befintlig station Bäcks.
2. Ny 145 kV-ledning från befintlig station Bäcks till ny station Solklinten i Slite.
3. Ny 145 kV-ledning från ny station Solklinten i Slite till Bäl.

Följande kan läsas i GEAB:s ansökan: *“För att bygga och använda elektriska starkströms-anläggningar i Sverige krävs enligt ellagen (1997:857) att nätägaren har ett särskilt tillstånd, en så kallad nätkoncession för linje. Ansökan om nätkoncession för linje prövas av Energimarknadsinspektionen och tillstånd beviljas vanligtvis tills vidare med möjlighet till omprövning efter 40 år.”*

Samtliga stråkalternativ sträcker sig från den planerade stationen i Stenkumla via Bäcks till nya stationen i Slite. Vid framtagande - har en utgångspunkt varit att följa befintlig infrastruktur, minimera negativ påverkan på natur- och kulturmiljöer, ta hänsyn till de boende i så stor utsträckning som möjligt samt att stråkalternativen är förenliga med de planer som berörs.

Det sökta alternativet är cirka 38 kilometer långt och går till största delen i befintliga ledningsgator. På vissa platser går dock det sökta alternativet genom obruten mark. De nya 145 kV-ledningarna planeras att uppföras som luftledning och de stolptyper som planeras användas är portalstolpar av kompositmaterial. Stolparna kommer vara cirka 16 till 22 meter höga förutom sträckan som går genom berörda Natura 2000-områden där stolphöjden maximalt får uppgå till 20 meter. Ledningarna kommer byggas trädsäkra vilket

innebär att träd och annan högväxande vegetation inte ska kunna skada linor, stolpar eller stag. För en del av sträckningen kommer sambyggnation ske för att minimera intrånget i Natura 2000-områdena som passerar.”

Kartbild ovan från GEAB:s komplettering 2-2025 till Energimarknadsinspektionen

Idag finns det en 70 kV ledning mellan Stenkumla-Roma och Slite. Den nybyggda 145 kV ledningen mellan Solklinten (Slite) och Bäl kommer att ersätta en del av denna. När 145 kV ledningen driftsätts kommer den att anslutas vid Bäl till den befintliga 70 kV ledningen (L7, *se bild*) för att behålla matningen Slite-Roma-Stenkumla (Forse). På sikt kommer även 70 kV ledningen mellan Bäl-Roma-Stenkumla (L7) att byggas om till 145 kV-standard. Sträckningen mellan Slite och Bäl ska då införas i den nya koncessionssträckningen Slite-Roma-Stenkumla (Forse). Den nya ledningen mellan Bäl till Slite ska anslutas till den befintliga 70 kV-ledningen och utgör en separat matning mellan Slite och Stenkumla via Roma.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och motivering av förslaget till beslut är att denna koncessionsansökan med följande ledningsutbyggnad, med skydds- och hänsynsåtgärder bör tillåtas. Underlaget i remissen är för övergripande, för att exakt visa vilka skyddsåtgärder som blir aktuella på varje plats. Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens synpunkter bör beaktas.

Ärendets behandling under mötet

Sara Unger (M) och Mårten Silvé (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till yttrande till EI över ansökan 2025-100331

Remissinbjudan från EI, inkom 2026-06-12

Yttrande från TSF, daterat 2026-08-02

GEAB:s ansökan med komplettering och MKB, hämtat till w3d3 från EI:s web
2026-08-06

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-06

Skickas till

Energimarknadsinspektionen.

RS § 297 Exploateringsavtal gällande Bunge Stucks 1:174

Ärendenummer: RS 2026/1288

Paragraf föregående instans: AU § 170

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat exploateringsavtal för fastigheten Bunge Stucks 1:174 godkänns.

Sammanfattning

Ett detaljplaneförslag finns upprättat för fastigheten Bunge Stucks 1:174. Planförslaget har varit på granskning och förslaget har justerats inför antagande som beräknas beslutas av miljö- och byggnämnden under det tredje kvartalet 2026. Planen syftar till att ändra markanvändningen på Bunge Stucks 1:174 för att möjliggöra bostadsbebyggelse.

Syftet med tecknandet av nu aktuellt exploateringsavtal är att uppnå ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen för området, samt att reglera exploatörens respektive Region Gotlands åtaganden och kostnadsansvar.

- Ett vite kommer att tas ut för vad det uppskattningsvis kommer att kosta att anlägga dagvattenanläggningen, som ska fördröja vattnet innan det leds in i det kommunala nätet.
- En bankgaranti kommer att tas ut för samma summa som vitet.
- Exploateringsavtalet får inte överlåtas utan regionens skriftliga medgivande.

Bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att regionstyrelsen kan besluta att godkänna exploateringsavtalet.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsavtalet är upprättat i enlighet med gällande riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal och i övrigt har stöd i aktuell lagstiftning.

2. Ekonomiskt perspektiv

Det är exploatören som ska bekosta hela plangenomförandet samt anläggningarna som är förknippade med genomförandet. Detaljplanen har enskilt huvudmannaskap och ingen regionägd mark ingår vilket medför att planen heller inte föranleder någon kostnad för Region Gotland.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att genomförandet av detaljplanen bidrar till bostadsbebyggelse i en av Gotlands serviceorter.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-07-06
Exploateringsavtal med bilagor, daterad 2026-07-06

Skickas till

Miljö- och byggnämnden
Exploator

RS § 298 Markanvisning av Visby Furiren 1

Ärendenummer: RS 2024/2153

Paragraf föregående instans: AU § 171

Regionstyrelsens beslut

- Österleds Fastighets AB tilldelas fastigheten Visby Furiren 1 genom markanvisning.
- Regiondirektören får i uppdrag att upprätta ett markanvisningsavtal för beslut i regionstyrelsen med en giltighetstid om två år.

Sammanfattning

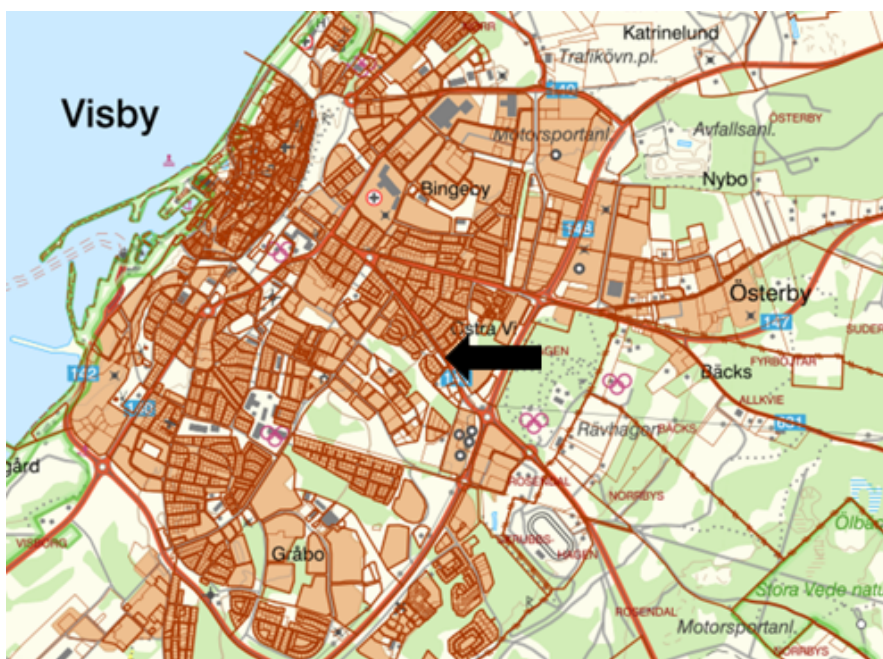
Regionstyrelsen beslutade 2025-01-29, § 26, att utlysa fastigheten Visby Furiren 1 för markanvisning med anbudsförfarande. Urvalskriterier, kvalificeringskrav och prospekt för markanvisning av Visby Furiren 1 godkändes av regionstyrelsen 2025-04-22, § 187.

Markanvisningen av fastigheten Visby Furiren 1 öppnades och gick ut med annons på den öppna marknaden den 10 mars 2026, via markanvisning.se. Vid lanseringen gick det samtidigt ut över 1300 direktutskick till aktörer som är kopplade till markanvisning.se. Markanvisningen annonserades på regionens egen hemsida. I lokal media genomfördes annonsering på "Hela Gotland" både i digital form och sedan i tryckt form den 17 mars 2026. Markanvisningen och anbudsförfarandet annonserades ursprungligen med ett slutdatum den 2026-04-30 med sista dag för att inkomma med frågor 2026-04-23. Dessa datum reviderades under processens gång, för att ge anbudsgivare mer tid och utrymme att inkomma med anbud men även för att säkerställa att så många potentiella anbudsgivare som möjligt fått chansen att ta del av annonseringen. Nytt slutdatum och stängning av anbudsförfarandet blev 2026-05-22 för stängning respektive 2026-05-15 för att inkomma med frågor.

Även om anbudstävlingen baserades på högsta pris, utvärderades samtliga inkomna anbud. Samtliga inkomna anbud uppfyllde alla de uppställda kvalificeringskraven. Samtliga anbudsgivare inkom även med alla de handlingar som begärts in.

Ortofoto över Visby Furiren 1

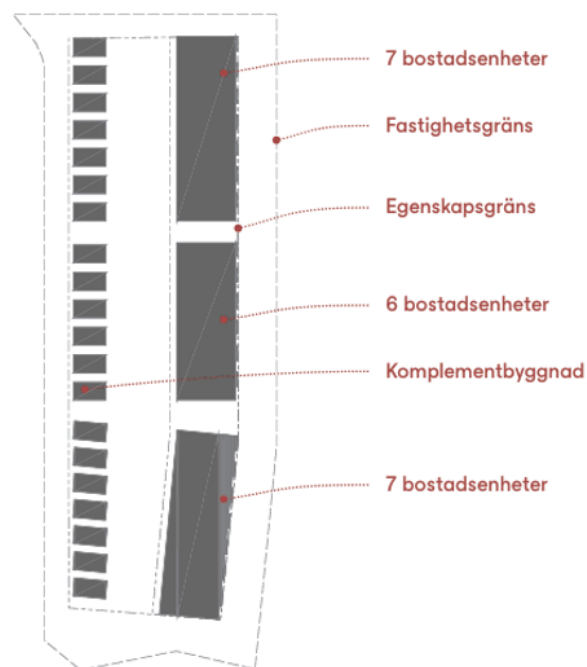
Översiktskarta där geografiskt läge för Visby Furiren 1 framgår

Vinnande anbud

Efter utvärdering konstaterades att sju stycken anbud inkommit och det högsta inkomna anbudet var på **12 100 000 kr**, inlämnat av **Österleds Fastighets AB**, som också kvalificerades enligt alla ställda krav. Österleds Fastighets AB är därmed den slutliga vinnaren i markanvisningstävlingen för fastigheten Visby Furiren 1. Österleds Fastighets AB inkomna underlag visar ett förslag om 20 nya bostäder enligt bilder nedan.

BYA	ca 1600 (max ca 1770)
BTA	ca 2850
Antal enheter	20 bostäder

Bedömning

Förvaltningen bedömer att markanvisningen har genomförts på öppen/konkurrensutsatt marknad samt förenligt med Region Gotlands riktlinje för Försäljning och köp av fastigheter samt upplåtelse av servitut,

tomträtt och arrende. Österleds fastighet AB uppfyller uppställda urvalskriterier, kvalificeringskrav och har lämnat högsta anbud i pris, varför förvaltningen föreslår regionstyrelsen att besluta om tilldelning av markanvisning för fastigheten Visby Furiren 1 till densamma. För att ge riktlinjer och fastslå byggherrens förpliktelser för den fortsatta exploateringen föreslås regiondirektören att få i uppdrag att upprätta markanvisningsavtal.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut är verkställighet av uppdrag om att utlysa fastigheten enligt tidigare beslut och att detta går i linje med 11 Kap 1§ KL som anger att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning och sälja mark till marknadspris.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut genererar en framtida intäkt till Region Gotland genom försäljning av berörd fastighet som kommer bidra till att täcka de exploateringskostnader som Region Gotland har haft i samband med framtagande av gällande detaljplan (akt 09-P-271), utbyggnad av infrastruktur och markanvisning.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut möjliggör för bostadsbebyggelse i Visby.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att byggnation har en negativ inverkan ur ett klimat- och miljöperspektiv. Markanvändningen har dock prövats i samband med antagande av gällande detaljplan för området då det konstaterades att det inte förelåg risk för betydande miljöpåverkan av ett plangenomförande. Utbyggnad av fastigheten Visby Furiren 1 är ett sista steg av ett genomförande av detaljplanen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2025-01-29, § 26

Regionstyrelsen 2025-04-22, § 187

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-07-10

Skickas till

Österleds fastighet AB

RS § 299

Återkoppling på regionens minoritetspolitiska mål och riktlinjer

Ärendenummer: RS 2025/2444

Paragraf föregående instans: AU § 172

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Enligt §5 b i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk är regioner och kommuner skyldiga att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete, och på begäran lämna dessa till uppföljande myndigheter. Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget, som vid tidpunkten ansvarade för uppföljningen av tillämpningen av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, har gått igenom Region Gotlands minoritetspolitiska mål och riktlinjer och lämnade den 17 december 2025 återkoppling på dessa. Från och med 2026 har MUCF övertagit Länsstyrelsens nationella uppföljningsuppdrag, medan Sametingets uppföljningsansvar kvarstår i frågor som rör samer och samiska. Nedan beskrivs inkomna synpunkter och regionens kommentar på dessa:

1. Det framgår inte om samråd med nationella minoriteter har genomförts i utformningen av regionens handlingsplan. I författningskommentarerna till minoritetslagstiftningen framgår att utformningen av minoritetspolitiska mål och riktlinjer bör ske i samråd med de nationella minoriteterna.

Regionens kommentar: I framtagandet av Mål och riktlinjer har synpunkter och önskemål från nationella minoriteter beaktats i målsättningarna, för att ge nationella minoriteter inflytande. Det skedde genom flera möten/ samråd med nationella minoriteter under tiden för framtagandet av Mål och riktlinjer. Detta beskrivs i inledningen på dokumentet "För att ge nationella minoriteter inflytande i arbetet med dessa mål och riktlinjer har synpunkter och önskemål från samråd beaktats i målsättningarna."

2. I dokumentet saknas riktlinjer för arbetet med enskildas rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid sina muntliga och skriftliga kontakter med regionen i ärenden i vilka den enskilde är part (minoritetslagen 9 §). Detsamma gäller hur regionen verkar för att det ska finnas tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där detta behövs i kontakter med regionen (minoritetslagen 11 §).

Regionens kommentar: Region Gotland bedömer att nuvarande mål och riktlinjer redan omfattar de delar som avses i återkopplingen. Dokumentet anger att regionen ska identifiera språkkompetenser hos medarbetare, tillgängliggöra information om rättigheter på minoritetsspråk samt, där sådan personal finns, erbjuda äldreomsorg med personal som har kunskaper i nationella minoritetsspråk. Dessa skrivningar är avsedda att ge stöd för

tillämpningen av minoritetslagens bestämmelser om rätten att använda finska, meänkieli och samiska i kontakter med regionen samt regionens ansvar att verka för tillgång till personal med sådana språkkunskaper.

Eftersom Region Gotland inte ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli eller samiska är 9 § minoritetslagen tillämplig i de fall enskilda önskar använda något av dessa språk i ärenden där den enskilde är part eller ställföreträdare för part. Rätten gäller då under förutsättning att ärendet kan handläggas av personal som behärskar språket. Region Gotlands riktlinje om att identifiera språkkompetenser hos medarbetare syftar till att möjliggöra en sådan bedömning och att skapa förutsättningar för tillämpning av bestämmelsen.

Region Gotland bedömer mot denna bakgrund att nuvarande mål och riktlinjer ger stöd för regionens arbete enligt §9 och §11 i minoritetslagen. Någon revidering av styrdokumentet bedöms inte vara nödvändig med anledning av återkopplingen.

3. Det framgår inte av riktlinjen giltighetstiden för dokumentet samt hur och när den följs upp.

Regionens kommentar: Mål och riktlinjer gäller tills vidare. Uppföljning sker årligen genom samråd med nationella minoriteter och inom ramen för nämndernas ordinarie uppföljning av verksamheten. Regionstyrelseförvaltningen ansvarar för att dokumentets aktualitet prövas vid behov, exempelvis vid förändrad lagstiftning eller efter återkommande synpunkter från samråd.

På samrådsmöte med nationella minoriteter den 12 maj 2026 har Region Gotland tagit upp inkomna synpunkter för en dialog samt även regionens kommentarer.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att framtagna Mål och riktlinjer svarar mot regionens behov att få vägledning i arbetet med att stärka de nationella minoriteters rättigheter. Inkomna synpunkter från Länsstyrelsen Stockholm och Sametinget bedöms inte föranleda nya åtgärder, utan pågående arbete med de nationella minoriteters rättigheter bedöms ändamålsenligt, och arbetssätt med framtagna Mål och riktlinjer bedöms leva upp till kraven som lagen föreskriver.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Återkoppling på regionens minoritetspolitiska mål och riktlinjer 2025-12-17
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-28

RS § 300

Information. Redovisning av projektverksamheten anslag 1:1 verksamhetsåret 2026

Ärendenummer: RS 2026/244

Paragraf föregående instans: REGU § 59

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Redovisning avser nuläge av anslag 1:1 regionala utvecklingsåtgärder den 30 juni 2026.

Projektportföljen består av 30 projekt. Projektstöd uppgår till 61 808 871 kronor.

Fördelning av projekt enligt de utpekade styrkeområdena. Den indikativa fördelningen enligt Region Gotlands finansieringsplan (RS 2021/450) inom parentes:

- Smart specialisering (näringslivets energiomställning, mat & livsmedel och besöksnäring) – 12 079 063 kr, 20 % (40 %).
- Regionalt utvecklingsansvar – 1 734 303 kr, 3 % (5 %).
- Forskning och utveckling – 1 058 894 kr, 2 % (10 %).
- Vatten och beredskap – 373 494 kr, 0,6 % (15 %).

Projektportföljen är fördelad efter prioriteringar i den regionala utvecklingsstrategin (RS 2018/1237) enligt följande:

- Stimulera innovation och förnyelse – 47 223 153 kr, 76 %.
- Gå före i klimat- och energiomställningen – 7 112 150 kr, 11 %.
- Stärk och utveckla näringslivet – 4 206 699 kr, 7 %.
- Främja hälsa, delaktighet och trygghet – 2 031 852 kr, 3 %.
- Utveckla attraktionskraften, säkra miljö och vatten, säkra kompetensen – tillsammans 2 %

Projektportföljen är fördelad efter mål i genomförandeprogrammen Näringslivets förutsättningar och innovation, Klimat, Miljö och energi och Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland 2023-2027 enligt följande:

- Den regionala innovationskapaciteten är stärkt – 28 440 275 kr, 46 %.
- Näringslivsklimatet är bra och det finns goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag – 18 536 884 kr, 30 %.

- Främjandeaktörer på Gotland ökar sin kompetens att leda innovationsprocesser – 3 071 928 kr, 5 %.
- Ett energisystem baserat på förnybar energi – 2 968 575 kr, 5 %.
- Innovations- och klustersamverkan ökar mellan regionala och med nationella aktörer – 2 046 677 kr, 3 %
- Gotland har klarat ett förnybarhetsmål för energi – 1 527 083 kr, 2,5 %.
- Fler gotländska företag är aktiva på en större marknad – 1 450 079 kr, 2,5 %.
- Övriga – 3 767 370 kr, 6 %.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-26

Projektportfölj per 30 juni 2026

RS § 301 Beslut om deltagande i internationella möten 2026

Ärendenummer: RS 2026/193

Paragraf föregående instans: REGU § 61

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar om deltagande i internationella möten i enlighet med upprättat förslag.

Sammanfattning

Regionstyrelsen tar enligt Region Gotlands arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden ställning till deltagande i möten som politiska företrädare för Region Gotland får inbjudningar till (RS 2018/454). Region Gotland ämnar delta enligt bilagt förslag.

Bedömning

Region Gotland ämnar delta i följande evenemang:

54th CPMR GENERAL ASSEMBLY, den 18-20 november 2026, Stavanger, Norge

Generalförsamlingen är CPMR:s motsvarighet till ett årsmöte, organisationens högsta beslutande organ. CPMR är ett prioriterat internationellt nätverk enligt Region Gotlands internationella strategi. Region Gotland är med i 2 av organisationens geografiska kommissioner, Ö-kommissionen och Östersjökommissionen. Regionrådet Filip Reinhag är organisationens ordförande sedan 2024.

Deltagande med 1-3 förtroendevalda.

Kostnadsställe för förtroendevalda deltagare: zz1002

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-06

RS § 302 **Information. Rapportering Internationell strategi och EU**

Ärendenummer: RS 2023/967

Paragraf föregående instans: REGU § 62

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapporter.
- CPMR Island Commission årsmöte, den 28-29 april 2026, Cagliari, Italien.
- CPMR Baltic Sea Commission årsmöte, den 20-21 maj 2026, Östergötland.
- CPMR Political Bureau den 3-4 juni 2026, Visby.
- CPMR Atlantic Arc general assembly, den 8-10 juni 2026, Québec.
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands.
- Aktiviteter inom ramen för ordförandeskapet i CPMR.
- Övrigt från de internationella nätverken.

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-06

RS § 303

Information. Region Gotlands deltagande i "Isla Bonita"

Ärendenummer: RS 2026/1445

Paragraf föregående instans: REGU § 63

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Våren 2025 bjöds Region Gotland in att delta i en EU-ansökan inom Horizonprogrammet med fokus på restaurering av havs- och vattenmiljöer på öar. Tillsammans med bland annat Uppsala universitet Campus Gotland, Länsstyrelsen, Sportfiskarna och IVL Svenska Miljöinstitutet anslöt sig Region Gotland till projektansökan.

Projektet syftar till att skapa demonstrationsmiljöer på nio europeiska öar för att visa hur vattenrelaterade ekosystem kan återställas. Gotland blir en av tre demonstrationsöar i Östersjöområdet och kommer att genomföra restaureringsåtgärder på land, i vattendrag och i kustzoner.

Ansökan beviljades i februari 2026 och projektet startar nu i september med en löptid på fem år. Det är helfinansierat av EU och tillför Gotland drygt 13 miljoner kronor, varav cirka 7,4 miljoner disponeras av Region Gotland.

Projektet stödjer regionens mål om att säkra miljö och vatten, stärker arbetet med biologisk mångfald och ger värdefulla erfarenheter av naturrestaurering samt europeiskt samarbete på området.

Bedömning

Gotland har många utmaningar kopplade till vatten. Fokuset på att lösa problemen kring vattenförsörjning är centralt, vilket gör att andra, angelägna utmaningar med kopplingar till vatten inte får samma uppmärksamhet.

Det aktuella projektet inom denna Horizonutlysning kan kopplas till Region Gotlands regionala utvecklingsstrategi (prioriteringen "Säkra miljö och vatten" och en av dess inriktningar "Skydda och förstärk tillgången till yt- och grundvatten). I genomförandeprogrammet för klimat, miljö och energi finns också ett specifikt insatsområde kring klimatförändringar och biologisk mångfald.

Eftersom det var meriterande för ansökan i sin helhet att så många lokala kommuner/regioner som möjligt var ansvariga för demonstrationsmiljöerna föll det sig naturligt att Region Gotland axlade rollen som lokal projektledare. Det bör understrykas att projektet är fullfinansierat av EU och kommer innebära att Gotland tillförs drygt 13 miljoner kronor utan krav på

medfinansiering. Aktuell fördelning, beroende på växelkurs, är att Region Gotland disponerar ungefär 7,4 miljoner kronor av dessa.

Projektet kommer i hög grad innebära ett lärande på många nivåer. Inte minst kring hur Gotland ska förhålla sig till EU:s naturrestaureringsförordning och dess tillämpning i Sverige. Parallellt med praktiska åtgärder ska projektet också uppmuntra till samarbeten mellan och inom regioner.

För Region Gotland utgör projektet dessutom en möjlighet för internt lärande kring finansiering via andra europeiska källor än exempelvis regionalfonden och inte minst hur miljörelaterade mål inom regional utveckling kan omsättas i praktisk handling inom andra förvaltningar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jonas Nilsson, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Projektskiss Gotland Integrated Land-to-Sea Restoration Demonstrator
2025-06-30

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-26

RS § 304

Information. Styrkeområdet Näringslivets Energiomställning. Lägesrapport 2026

Ärendenummer: RS 2026/620

Paragraf föregående instans: REGU § 64

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Till möten i regionala utvecklingsutskott ges regelbundna lägesrapporter om styrkeområdet *Näringslivets energiomställning* på Gotland, med fokus på det regionala utvecklingsarbetet. Omvärldsoro, vikande policystöd för klimatomställning men ökat behov av säker energiförsörjning, påverkar tillsammans med kostnadsökningar på energi och insatsvaror näringslivets incitament för energiomställning.

Energiprojekt med finansiering från ERUF* och Region Gotlands anslag 1:1

Region Gotland finansierar för närvarande helt eller delvis fem energiomställningsprojekt.

De visas i tabellen nedan, status i augusti 2026:

Projektägare	Projektnamn	Belopp från RG	Projekttid
Tillväxt Gotland + IUC Kalmar	Molekyl	3 946 798 kr	sept 2023 - dec 2026
Region Gotland, ECG	Ö-drifta	3 155 459 kr	sept 2025 - dec 2028

Energiprojekt med annan finansiering plus Region Gotlands anslag 1:1

Region Gotland, RSF	Energiön Gotland	2 250 000 kr	jan 2024 - dec 2026
Region Gotland, ECG	RESTOR	747 390 kr	dec 2024 - dec 2027
Region Gotland, RSF	Viable cities, Klimatneutrala Gotland 2030	3 000 000 kr	jan 2025 - okt 2027
Summa beviljat stöd		13 099 647 kr	<i>Ska ännu verifieras av enhet Samordning & finansiering</i>

**ERUF står för Europeiska regionala utvecklingsfonden*

Inga nya projekt inom energi har tillkommit hittills i år. Sedan föregående rapport är projektet *Tariff 2.0* nu är avslutat. Projektresultaten finns på gotland.se för de projekt som ägs av Region Gotland.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att denna rapportering har ett värde för att tillsammans med till exempel nyhetsbrev från olika projekt, fortlöpande dokumentera ett nuläge i energiomställningen på Gotland och i omvärlden, i regionstyrelsens eget beslutsunderlag. Omställningen handlar om långa processer. Resultaten av projekten som Regionen medfinansierar ger sällan direkta resultat i form av ändrad energianvändning, men ska påverka utvecklingen på längre sikt.

Konsekvensanalyser av tvärperspektiv är ej aktuellt i denna redovisning.

Skälet till denna återkommande rapport är att Näringslivets energiomställning har tydliga kopplingar till alla de tre övergripande målen den regionala utvecklingsstrategin, Vårt Gotland 2040:

- Gotland är en förebild i energi- och klimatomställningen.
- Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.
- Gotland är ett tryggt och inkluderande samhälle med livskvalitet för alla.

Och till följande prioriteringar i Vårt Gotland 2040:

- Gå före i klimat- och energiomställningen.
- Utveckla attraktionskraften.
- Stärk och utveckla näringslivet.
- Säkra kompetensen.
- Främja hälsa, delaktighet och trygghet.

När det gäller Region Gotlands styrmodell finns särskilt kopplingar till två av regionfullmäktiges prioriteringar:

- Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning.
- Region Gotland ska prioritera ett hållbart växande Gotland.

Nästa regionala utvecklingsutskott får ta ställning till om och hur denna rapportering ska fortgå.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-06

RS § 305 Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037

Ärendenummer: RS 2024/2477

Paragraf föregående instans: REGU § 65

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Länsplanen för regional transportinfrastruktur 2026–2037 fastställs.

Sammanfattning

Som en del i den statliga infrastrukturplaneringen tar alla län vart fjärde år fram länsplaner för regional transportinfrastruktur. Länsplanen sträcker sig över tolv år och innehåller dels investeringar i den statliga infrastrukturen, dels medfinansiering av kollektivtrafikinvesteringar och åtgärder på det kommunala gatunätet som rör miljö, trafiksäkerhet, cykel- och gångtrafik. För Gotlands län är det Region Gotland som ansvarar för att upprätta och fastställa länsplanen.

Regionstyrelsen beslutade 2025-12-08, § 529, att godkänna *Förslag till Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037* och överlämna det till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, i enlighet med regeringens direktiv för infrastrukturplaneringen. Planen utgick då ifrån en preliminär ekonomisk ram. Den 28 april presenterade regeringen den nationella planen för transportinfrastrukturen 2026–2037. I samband med det fastställdes även respektive läns ekonomiska ram för planperioden. Regionfullmäktige ska utifrån de beslutade ekonomiska ramarna fastställa länsplanen senast 31 oktober 2026 och därefter delge Regeringskansliet.

För Gotland innebär de fastställda ekonomiska ramarna på totalen en utökning om cirka 12 miljoner kronor jämfört med preliminär ram, till totalt 389 miljoner kronor för perioden 2026–2037. Den fastställda ekonomiska ramen föreslås fördelas med i huvudsak samma andelsförhållanden som den preliminära ramen som regionstyrelsen beslutade i december. Det innebär att knappt 20 procent av planen fördelas till åtgärdsområde statlig medfinansiering, drygt 20 procent fördelas till åtgärdsområde trafiksäkerhet, tio procent av planen fördelas till åtgärdsområde kollektivtrafik och knappt 40 procent av planen fördelas till åtgärdsområde cykelutveckling. Planen innehåller en namngiven åtgärd, cirkulationsplats i korsningen väg 142 Färjeleden/Allégatan/Langs väg, vilken motsvarar 10 procent av planramen.

För Gotland kvarstår problemet att det inte finns tillräckligt många åtgärder som är inplanerade och/eller tillräckligt utredda för genomförande, vare sig på det statliga eller kommunala vägnätet, för att motsvara planramen i början av planperioden. Sannolikt kommer inte medel kunna upparbetas i samma utsträckning som de har tilldelats.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att de tillkommande medlen ska fördelas med i huvudsak samma andelsförhållanden som den preliminära ramen som regionstyrelsen beslutade i december.

För Gotland kvarstår problemet att det inte finns tillräckligt många åtgärder som är mogna för genomförande för att motsvara planramen i början av planperioden, vare sig det kommer till åtgärder på det statliga vägnätet eller medfinansiering till åtgärder på det kommunala vägnätet. Sannolikt kommer inte medel att kunna upparbetas i samma utsträckning som de har tilldelats.

Genomförande av åtgärder på det statliga vägnätet behöver ofta föregås av en åtgärdsvalsstudie (ÅVS). Avseende Gotland har det tidigare funnits en eftersläpning vad gäller framtagna åtgärdsvalsstudier. Under 2026 färdigställs åtgärdsvalsstudier för *väg 140 Västerbejde–Tofta*, *väg 143 Visby–Roma* och *väg 149 Själsockorsningen*. Dessa utredningar kommer att generera flertalet åtgärder möjliga att planera för framåt, vilket är positivt.

För att erhålla statlig medfinansiering till åtgärder på kommunalt vägnät ansöker Region Gotland/tekniska nämnden om statlig medfinansiering enligt *förordning (2009:237) om statlig medfinansiering till vissa regionala kollektivtrafikanläggningar m.m.* Statlig medfinansiering kan beviljas med upp till 50 procent av en åtgärds totalkostnad. Beslut om statlig medfinansiering tas innan byggstart av åtgärd och utbetalning sker när åtgärden är genomförd och slutbesiktad. Region Gotland har hittills inte ansökt om statlig medfinansiering i motsvarande omfattning som det finns utrymme för i länsplanen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar och förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur, ska regionerna upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.

2. Ekonomiskt perspektiv

För att länsplaneupprättarna ska kunna ta del av nationella medel för infrastruktur ska en länsplan för regional transportinfrastruktur tas fram. I planen fördelas dels pengar till det statliga vägnätet och dels medfinansiering med maximalt 50 procent till åtgärder på det kommunala vägnätet. För att Region Gotland ska kunna tillgodogöra sig dessa medel måste motsvarande belopp budgeteras i regionens budget under perioden.

3. Barnperspektiv

Länstransportplanens åtgärder syftar till att förbättra trafiksäkerheten samt till att förbättra tillgängligheten till transportsystemet för oskyddade trafikanter, till

vilka barn och unga ofta hör. Åtgärderna förbättrar även möjligheten för barn, äldre och personer med funktionshinder att röra sig säkert på egen hand.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att länsplanens fokus på åtgärder för förbättrad trafiksäkerhet, kollektivtrafik och förbättrade möjligheter till cykling är positivt ur ett jämställdhetsperspektiv.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att åtgärder som beskrivs i och finansieras via länsplanen bidrar till ett säkrare och mer funktionellt vägnät över hela Gotland.

6. Klimat och miljöperspektiv

Genom att göra det mer attraktivt att gå och cykla kan länstransportplanens åtgärder bidra till en viss överflyttning från motoriserade fordon. Likaså kan länsplanens åtgärder bidra till att underlätta för kombinationsresor. Det är positivt ur klimatsynpunkt och även ur hälsosynpunkt.

En miljökonsekvensbeskrivning har tagits fram. Den visar relativt liten men svagt positiv påverkan på fokusområde klimat, svagt negativ påverkan på fokusområde landskap och positiv påverkan på fokusområde hälsa och befolkning. Bedömningen är att länsplanen i huvudsak har en något positiv påverkan på relevanta miljömål och medverkar till uppfyllelse av de transportpolitiska målen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Gotlands Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037

Bilaga 1, Miljökonsekvensbeskrivning - Länsplan för regional transportinfrastruktur för Gotland 2026–2037

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-17

Skickas till

Trafikverket på följande länk:

<https://etjanster.trafikverket.se/myndighetsarenden>

samt till: maia.rostvik@trafikverket.se

Trafikverkets ärendenummer: TRV2025/97301

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet:

li.registrator@regeringskansliet.se

RS § 306 Information. Priskommissionens arbete

Ärendenummer: RS 2025/2433

Paragraf föregående instans: REGU § 66

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Regiondirektören ges i uppdrag att analysera regeringsuppdraget till Trafikverket att utreda olika alternativ för upphandlingen av färjetrafiken till och från Gotland från 2035, samt att till RSAU 9 ta fram en process för hur Region Gotland ska arbeta med frågan fram till årsskiftet.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2025-11-19, § 462, att inrätta en priskommission avseende färjepriserna. Syftet var att accelerera arbetet i färjeprisfrågan för att få upp frågan på riksdagens och regeringens bord.

Med priskommission avser Region Gotland en politisk gruppering som inkluderar alla partier i regionfullmäktige och som med extra kraft ska driva färjeprisfrågan framåt i syfte att uppnå rättvisa färjepriser. Målet är att det ska kosta motsvarande att resa med färjetrafiken som att resa samma sträcka på land, det vill säga vägpriser för den som reser med färjetrafiken både med och utan bil.

Till priskommissionen knyts särskilt tjänstepersonsstöd i form av regiondirektör och medarbetare på regionstyrelseförvaltningen. Ordförande och sammankallande är regionstyrelsens ordförande och kommissionen har samma presidium som regionstyrelsen. Priskommissionen sammankallas vid behov. Till priskommissionens möten bjuds även respektive partis politiska sekreterare in.

Priskommissionen har sedan det senaste rapporteringstillfället deltagit på en lunch med Trafikverket 8 april, ett möte med infrastrukturministern 8 april och ett strategimöte om färjetrafiken 15 april. Den 24 juni, under Almedalsveckan 2026, äger priskommissionens färjeprisseminarium rum. I samband med Almedalsveckan planeras också annan kommunikation i frågan. Lunchmötet den 8 april ägnades åt att ge inspel till Trafikverkets arbete med regeringsuppdraget om färjetrafiken till och från Gotland från 2035.

Sedan Trafikverket meddelat att man till följd av höga bränslekostnader överväger långsammare och/eller färre färjeturer redan till hösten 2026 har priskommissionen breddat sitt syfte. Från att enbart fokusera på färjepriser avser man nu ta en bredare ansats, och diskutera färjetrafik i ett större perspektiv.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att regionstyrelsen ska informeras om priskommissionens arbete.

Priskommissionen har särskilt understrukt vikten av att följa och ge inspel till det arbete som nu pågår på Trafikverket avseende regeringsuppdraget (LI2023/00657 LI2026/00277) att utreda olika alternativ för upphandlingen av färjetrafiken till och från Gotland från 2035. Detta kommer att vara i fokus under möten i priskommissionen fram tills att Trafikverket slutrapporterar regeringsuppdraget vid årsskiftet. Priskommissionen önskar en process och tidplan för arbetet. Uppdraget kommer att redovisas priskommissionen i oktober och föreslås återrapporteras till RSAU 10.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-03

RS § 307

Uppdrag. Gotländska ståndpunkter för flyg- och färjetrafiken

Ärendenummer: RS 2025/2311

Paragraf föregående instans: REGU § 67

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

De gotländska ståndpunkterna är Trafikrådets gemensamma ställningstaganden för hur flyg- och färjetrafiken ska utformas för att på bästa sätt främja Gotlands utveckling.

Regionstyrelsen beslutade 2025-11-19, § 466 att uppdra åt regiondirektören att inleda processen med att ta fram nya gotländska ståndpunkter för flyg- och färjetrafiken samt att status för arbetet med nya gotländska ståndpunkter ska vara en stående informationspunkt på möten i regionala utvecklingsutskottet.

I ärenden som rör strategiska vägval, så som vid framtagande av gotländska ståndpunkter om kommunikationerna till och från Gotland, bjuds en företrädare för respektive parti i regionfullmäktige in att delta i Trafikrådet under punkten som rör gotländska ståndpunkter.

Under våren 2026 genomfördes kunskapsinhämtning inför framtagandet av nya ståndpunkter, genom en enkät, fördjupade analyser, möten och intervjuer. Huvuddragen i det insamlade materialet presenterades för Trafikrådet på mötet den 25 maj. En tydlig slutsats är att strategisk kommunikation är centralt för kommande del av framtagningsprocessen.

Ståndpunkterna planeras för förankring och fastställande i regionfullmäktige andra kvartalet 2027.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det regionala utvecklingsutskottet ska informeras om hur arbetet med gotländska ståndpunkter fortlöper, i enlighet med beslut i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-03

RS § 308 Information. Rapport om En svensk landsvägsprincip

Ärendenummer: RS 2026/953

Paragraf föregående instans: REGU § 68

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Regiondirektören ges i uppdrag att genomföra en fördjupad analys utifrån rapportens slutsatser. Analysen bör omfatta samhällsekonomiska effekter och kan även innehålla exempelvis ett närmande till tänkbar utformning av en svensk vägprismodell, övriga konsekvenser och kostnader.

Sammanfattning

Konsultföretaget WSP har på uppdrag av Region Gotland under april–juni 2026 tagit fram rapporten *En svensk landsvägsprincip, Omvärldsanalys och förslag på modell i en svensk kontext*.

I förfrågningsunderlaget specificerades rapportens innehåll enligt följande:

- En omvärldsbevakning med en beskrivning av minst tre länders val av modell för att säkerställa likvärdiga priser för resande för boende på öar, med fokus på länder som ingår i EU. Danmarks landsvägsprincip ska vara en av modellerna som beskrivs och analyseras.
- En modell för hur en svensk landsvägsprincip skulle kunna utformas, där kostnaden för att färdas med färjetrafiken motsvarar vad det kostar att färdas motsvarande sträcka på en vanlig landsväg. Det ska gälla oavsett om man färdas själv eller i sällskap med andra, med eller utan bil. Modellen ska innehålla beskrivning av:
 - Hur landsvägsprincipen utformas och varför
 - Uppskattad kostnad för staten i relation till dagens modell
 - Vilket utfall avseende priser modellen ger för olika kategorier av resande och näringsliv
 - Rapporten levererades 2026-06-23.

Rapporten visar att för en sträcka motsvarande avståndet mellan Nynäshamn och Visby och utifrån Trafikverkets analysvärden för transportkostnader blir priset 409 kronor för personbil, 164 kronor för passagerare utan bil och cirka 101 kronor per längdmeter för gods. Dessa värden utgör utgångspunkten för hur en landsvägsprincip för Gotlandstrafiken skulle kunna utformas.

Rapporten visar att en svensk landsvägsprincip är möjlig att utforma, men för ett konkret förslag krävs vidare utredningar kring efterfrågeeffekter, kapacitetsbehov, fasta kostnader, samhällsekonomiska konsekvenser samt EU:s statsstödsregler.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att rapporten ger viktiga insikter och är ett första steg mot att konkretisera frågan om vägpriser, som Region Gotland sedan länge tagit ställning för genom skrivningar i de gotländska ståndpunkterna. Samtidigt innehåller rapporten inget konkret förslag, utan det finns enligt rapportförfattarna flertalet frågor som behöver utredas vidare. Det rör exempelvis potentiella samhällsekonomiska effekter, kostnader, effekter på kapacitet och tillgänglighet samt hur en modell för en svensk landsvägsprincip skulle kunna utformas. Därför finns skäl att fortsätta och fördjupa analysen.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att uppdraget ska återrapporteras till regionalt utvecklingsutskott eller motsvarande utskott på 2027 års första möte.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att regiondirektören ges i uppdrag att genomföra en fördjupad analys utifrån rapportens slutsatser. Analysen bör omfatta samhällsekonomiska effekter och kan även innehålla exempelvis ett närmande till tänkbar utformning av en svensk vägprismodell, övriga konsekvenser och kostnader.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport - En svensk landsvägsprincip, WSP 2026-06-23
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-23

RS § 309

Information. Transportanalys - Gotlands transportvillkor och statens ansvar för robusthet, beredskap och territoriell likvärdighet

Ärendenummer: RS 2026/1380

Paragraf föregående instans: REGU § 69

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har under 2026 tagit fram rapporten *Transportanalys – Gotlands transportvillkor och statens ansvar för robusthet, beredskap och territoriell likvärdighet*. Rapporten är ett kunskapsunderlag som beskriver hur transporterna till och från Gotland formar näringslivets och samhällets grundläggande villkor, och som riktar sina bedömningar och åtgärdsförslag primärt till staten.

En modellbaserad analys pekar på att transportkostnaderna till och från Gotland är avsevärt högre än vad avståndet ensamt förklarar — i paritet med kommuner som ligger fyra till fem gånger längre bort. Mönstret framstår som en följd av ö-läget, inte av enskilda företags val. Kostnaderna fortsätter in i företagets vardag och påverkar näringslivets konkurrenskraft, försörjning och beredskap.

Rapporten visar samtidigt ett gap mellan princip och praktik. Den territoriella principen är etablerad i EUF-fördraget – som i praktiken fungerar som Europeiska unionens "grundlag" och specificerar unionens befogenheter – och i den nationella strategin för hållbar regional utveckling, men de statliga instrumenten når inte Gotland. Det regionala transportbidraget är avgränsat till glest befolkade områden i de fyra nordligaste länen, och det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige till nordliga produktionsförutsättningar. Ö-läget utgör inte grund i något av systemen. Gotlandstillägget fyller inte heller sin avsedda kompensatoriska funktion.

Mot denna bakgrund formulerar förvaltningen tre åtgärdsförslag: en statlig kompensationsmekanism för de merkostnader som följer av öns geografiska läge, att Gotlands transportberoende beaktas i livsmedelsstrategins fortsatta genomförande samt systematisk ö-säkring av statliga beslut. Rapporten har presenterats för samverkansforumet Trafikrådet och mottogs positivt. Förvaltningen bedömer att rapporten främst bidrar till tre av effektmålen i RUS: *God tillgänglighet och hållbara kommunikationer*, *God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet* samt *God beredskap och god förmåga att hantera samhällsstörningar*. Den utgör ett samlat underlag för regionens påverkansarbete gentemot staten och för angränsande processer, däribland gotländska ståndpunkter.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att rapporten bidrar främst till följande effektmål i den regionala utvecklingsstrategin; *God tillgänglighet och hållbara kommunikationer, God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet* samt *God beredskap och god förmåga att hantera samhällsstörningar*.

Genom att systematiskt belägga hur färjetrafiken formar Gotlands tillgänglighet och hur transportkostnaderna påverkar näringslivets konkurrenskraft och produktionsvärde stärker rapporten kunskapsunderlaget för regionens påverkansarbete mot staten. Rapporten knyter också transportberoendet till livsmedelsberedskap och samhällsresiliens. Förflyttningen ligger i ett starkt analytiskt underlag och tre adresserade åtgärdsförslag som kan driva statliga beslut. Underlaget kan användas i regionens fortsatta dialog med staten och i kommande upphandlings- och beredskapsprocesser.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer också att analysen och hemställan ska nyttjas ytterligare i två separata led och forum. Förvaltningen kommer kontakta trafikutskottet, näringsutskottet och försvarsutskottet för att därigenom möjliggöra för Priskommissionen att komma till dessa utskott och presentera analysen. Utöver detta föreslås hemställan skickas till infrastruktur- och bostadsministern, landsbygdsministern och ministern för civilt försvar.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Erik Bäckström, analytiker, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport. *Transportanalys - Gotlands transportvillkor och statens ansvar för robusthet, beredskap och territoriell likvärdighet* daterad 2026-05-20

Hemställan om åtgärder för likvärdiga transportvillkor, ö-säkring av statlig politik och starkt livsmedelsberedskap på Gotland 2026-08-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-07-02
(uppdaterad 2026-08-25)

RS § 310

Mat- och livsmedelsstrategi för Gotland 2040

Ärendenummer: RS 2026/393

Paragraf föregående instans: REGU § 70

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Mat- och livsmedelsstrategi för Gotland 2040 antas.

Sammanfattning

Mat- och livsmedelsstrategi för Gotland 2040 anger en gemensam långsiktig inriktning för utvecklingen av det gotländska livsmedelssystemet. Strategin tar sin utgångspunkt i Gotlands starka position som livsmedelsproducerande region, men adresserar också de utmaningar sektorn står inför gällande logistik, klimat, regelbörda och kompetensförsörjning.

Strategins föreslagna vision är att Gotland ska vara en robust, livskraftig och välmående mat-ö. Kring visionen samlas tre övergripande målbilder med åtta strategiska mål med syfte att stärka det gotländska livsmedelssystemets robusthet, konkurrenskraft och attraktivitet – lokalt, regionalt och nationellt.

Strategiförslaget har tagits fram genom samverkan mellan företrädare för näringsliv, offentlig sektor, akademi, organisationer samt allmänhet. Arbetet har samordnats av Region Gotland, Länsstyrelsen i Gotlands län och Gotland Grönt Centrum. Strategin ska fungera som ett gemensamt ramverk och möjliggörare för prioriteringar, samarbete, utveckling och kommunikation.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Mat och livsmedelsstrategi för Gotland 2040 utgör ett välgrundat och angeläget styrdokument som ger Region Gotland och dess samverkanspartner, näringsliv, myndigheter, utvecklingsaktörer och civilsamhälle en riktning för det långsiktiga arbetet med att bygga ett robust gotländskt livsmedelssystem. Strategin knyter an till den nationella, tar ett helhetsgrepp om livsmedelssystemets utmaningar och potential, samt förenar frågor om konkurrenskraft, beredskap, hållbarhet och kompetensförsörjning.

Strategin har flera gemensamma utvecklingsområden med Regional besöksnärringsstrategi för Gotland mot 2030. Dessa kan med fördel samordnas vid genomförandet av strategierna för att skapa synergier och ett effektivt resursutnyttjande.

Strategins karaktär som samhällskontrakt och möjliggörare för samarbete bedöms ha goda förutsättningar att mobilisera aktörer inom såväl offentlig sektor som näringsliv och civilsamhälle. Regionstyrelsen anser att ett politiskt antagande av strategin ger den legitimitet och genomslagskraft som krävs för

att genomföra densamma. Då strategin är gemensam för Gotland som livsmedelsregion innebär ett antagande inte att Region Gotland ensamt ansvarar för genomförandet. Region Gotland är däremot en central aktör och har tillsammans med övriga berörda aktörer, ett ansvar att för att bidra till att strategins intentioner omsätts i praktisk handling.

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Regionala livsmedelsstrategier saknar specifik lagstadgad grund men är i linje med det regionala planerings- och utvecklingsansvaret. Strategin förhåller sig till och kompletterar Sveriges nationella livsmedelsstrategi. Strategin berör ett antal områden som regleras av olika lagstiftningar och regelverk på nationell och EU-nivå, bland annat livsmedelslagstiftning, miljölagstiftning och jordbrukslagstiftning. Inga avvikelser från gällande föreslås.

2. Ekonomiskt perspektiv

Beslut om strategin innebär inga direkta ekonomiska konsekvenser för Region Gotland; insatser kopplade till genomförandet av strategin prövas inom ordinarie budget- och planeringsprocesser samt genom extern medfinansiering.

3. Barnperspektiv

Strategin berör barnperspektivet på flera sätt. En ökad andel gotländsk mat i offentlig verksamhet, inklusive förskola och skola, kan bidra till att barn och unga får tillgång till livsmedel av god kvalitet med korta transporter. Strategins mål om ökad attraktivitet för de gröna näringarna och stärkt kompetensförsörjning kan öka tillgången till gröna yrkesprogram och skapa framtidstro för unga på landsbygderna. Barn och unga idag tillhör en generation som direkt påverkas av strategins mål om robusthet, biologisk mångfald och klimatanpassning.

4. Jämställdhetsperspektiv

Livsmedelssektorn präglas generellt och nationellt av ojämn könsfördelning där ägandet av företag inom primärproduktion domineras av män (cirka 85 procent) och delar av den småskaliga livsmedelsproduktionen av kvinnor. Enligt Tillväxtanalys dominerar företag ledda av kvinnor inom mathantverk och småskalig livsmedelsförädling, speciellt på landsbygderna. Strategins mål om ökad attraktivitet i näringarna är relevanta jämställdhetsperspektiv som bör tas hänsyn till i genomförandeplaner, hur insatser påverkar lika villkor i livsmedelssystemet. Strategin är könsneutral i sin utformning men jämställdhetsaspekter bör integreras i det fortsatta arbetet.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Strategin har stor betydelse för- och ett tydligt landsbygdsperspektiv. Det gotländska livsmedelssystemet bär upp levande landsbygder över hela ön.

6. Klimat och miljöperspektiv

Strategin integrerar klimat- och miljöperspektivet i sina övergripande målbilder och strategiska mål. Klimat- och miljöutmaningarna för gotländskt lantbruk och fiske lyfts fram som centrala drivkrafter. Genomförandet bör säkerställa att insatser inte motverkar regionala eller nationella miljö- och klimatmål, utan i möjligaste mån bidrar till dessa.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Beata Afzelius, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till Mat- och livsmedelsstrategi för Gotland 2040
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-07-08

Skickas till

Länsstyrelsen i Gotlands län
Gotland Grönt Centrum
LRF Gotland
Protos AB
Uppsala universitet Campus Gotland
Sveriges Lantbruksuniversitet
Matbyrån Gotland
Tillväxt Gotland

RS § 311 SM i Mathantverk Gotland 2028

Ärendenummer: RS 2026/1226

Paragraf föregående instans: REGU § 71

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma till budgetberedningen för 2028 med förslag till Region Gotlands eventuella medfinansiering och medverkan i värdskapet.

Jäv

Oscar Lindster (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Gotland har i konkurrens med andra kommuner vunnit uttagningen som värdkommun för SM i Mathantverk 2028. Tävlingen utgör en nordisk plattform för kunskapsutveckling, marknadsföring och en intresseväckare för förädling. Tävlingen samlar 1500-2000 deltagare från hela värdekedjan i form av producenter, småskalig industri, handel, restauranger och intresserade konsumenter. För varje destination som får möjlighet att inneha värdskapet är SM i Mathantverk en investering i platsutveckling snarare än enbart ett evenemang.

Matbyrån Gotland och Gotland Convention Bureau har under 2025 och 2026 arbetat aktivt för att Gotland ska stå värd för SM i Mathantverk 2028.

Tävlingsplatsen är ambulerande och det ställs höga logistik- och organisationskrav på arrangören. Arbetet har resulterat i att Gotland var en av tre slutkandidater i urvalsprocessen. I maj 2026 genomfördes ett avslutande pitchmöte, varefter slutgiltigt beslut fattades i juni där det meddelades att Gotland vunnit.

Grunden till ansökan om värdskap bottnar i fyra delar:

- Effekterna av värdskapet innebär möjligheter för gotländska småskaliga livsmedelsproducenter att nå en större marknad och samtidigt stärka Gotlands kollektiva kunskap och attraktionskraft som mat- och livsmedelsregion.
- SM i Mathantverks tävlingsarrangörer ställer höga krav på kringaktiviteter för att godkänna tävlingsplatsen. Detta kan uppfyllas då datumet sammanfaller med Gotland Taste Festival.
- För Gotlands relativt låga förädlingsgrad av lokala livsmedel, skulle ett initiativ av denna karaktär stärka incitamenten för att långsiktigt höja livsmedelssektorns produktionsvärde och ökad bruttoregionprodukt, genom att värdeskapande processer i livsmedelskedjan sker på ön innan de "exporteras" till fastlandet.

- Knutpunkterna mellan styrkeområdena Mat- och livsmedel och Besöksnäring är tydliga. Dessa har utvecklingspotential att kunna medverka till nya produkter, tjänster eller affärsmodeller. Genom SM i Mathantverk möjliggörs en lokal plattform för branschöverskridande kreativa och innovativa kommersialiserbara idéer.

Bedömning

Initiativet bygger på ett gemensamt åtagande där näringslivet och berörda organisationer bidrar med såväl egna resurser som arbetsinsatser, och där Region Gotlands medverkan skulle innebära att regionen går in som en aktiv part i och värd för ett gemensamt gotländskt arrangemang.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att värdskapet för SM i Mathantverk 2028 är strategiskt viktigt och relevant för Gotlands utveckling som mat- och livsmedelsregion, och därför bör ses som mer än ett enskilt evenemang. Arrangemanget stärker Gotlands platsutveckling och näringsliv genom att skapa möjligheter för gotländska producenter att utveckla kunskap, nya produkter och marknader.

Gotland har en stark råvarubas och ett etablerat platsvarumärke kopplat till mat, måltid och besöksnäring. Samtidigt finns potential att öka förädlingsgraden av lokala livsmedel och därmed behålla en större del av värdeskapandet på ön. Detta bidrar till att stärka gotländska producenters utveckling och marknadsposition, men även till att stärka lokal och regional självförsörjningsförmåga.

Genom samordningen med Gotland Taste Festival skapas synergier mellan livsmedelssektorn, besöksnäringen, handeln och restaurangnäringen. Att arrangemanget genomförs i slutet av september bidrar även till ökad omsättning utanför högsäsong.

Sammantaget bedömer förvaltningen att SM i Mathantverk 2028 kan stärka Gotlands position som mat- och livsmedelsregion, öka värdeskapandet i den lokala livsmedelskedjan och skapa mervärden för flera branscher. Effekterna bör följas upp utifrån både besökseffekter och långsiktiga resultat för näringslivet, såsom deltagande gotländska företag, nya affärskontakter, produktutveckling och kunskapshöjning.

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Arrangemanget utgör ingen konflikt med *de minimis*-stöd då det är en publik händelse.

2. Ekonomiskt perspektiv

Att öka produktionsvärdet inom gotländsk livsmedelsindustri har sedan flera år varit ett av målen i den regionala mat- och livsmedelsstrategin. Detta kan realiserars genom att en större del av råvarors förädlingsvärde stannar på ön när

varorna ”exporteras” till fastlandet. Genom att reseanledningar ökar under mellansäsong stärks den regionala ekonomin och medverkar till att inkomster sprids jämnare över året. När antalet besökare ökar så ökar också möjlig konverteringsgrad från besökare till inflyttare, och därmed skatteunderlag.

3. Barnperspektiv

SM i Mathantverk kan bidra till att stärka barns och ungas intresse för mat, mathantverk och matens relation till hälsa genom att vara ett öppet forum för alla, och även inkludera aktiviteter för de yngre i kringarrangemangen. Det finns också goda möjligheter till synergier med Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen som kunskapsplattform för aktiviteter om mat inom skola och fritidsverksamhet som kan drivas parallellt med tävlingen.

4. Jämställdhetsperspektiv

Mathantverk som verksamhet sänker trösklar för livsmedelsproduktion genom att kunna starta småskaligt för att sedan utvecklas och skala upp, vilket har bäring även på ett jämlikhetsperspektiv. Småskalig livsmedelsförädling är könsneutralt, men domineras enligt bland annat Tillväxtanalys av kvinnor som företagsledare. Däremot saknas de systemiska och regulativa orsaker som exempelvis lantbruket har, där företagen oftast är enskilda bolag och 80 procent av ägarna är män (Jordbruksverket, *Jordbruksföretag och företagare* 2024).

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

SM i Mathantverk sker i samband med Gotland Taste Festival, ett evenemang som äger rum över hela ön. Livsmedelsförädlare och småskaliga producenter är i första hand företag på landsbygderna.

6. Klimat och miljöperspektiv

SM i Mathantverk äger rum i slutet av september och medverkar därför till att utjämna det höga besöksstrycket på Gotland under högsäsong. Småskalig förädling har potential att stärka regional livsmedelsberedskap (SLU, *Lokal matförsörjning för ökad samhällsberedskap* 2025).

Ärendets behandling under mötet

Oscar Lindster (S) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ordförande yrkar att regiondirektören får i uppdrag att återkomma till budgetberedningen för 2028 med förslag till Region Gotlands eventuella medfinansiering och medverkan i värdskapet.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsens tjänsteskrivelse 2026-07-07

Skickas till
Matbyrån Gotland

RS § 312

Information. Genomförda företagsbesök 2024/2025

Ärendenummer: RS 2026/1487

Paragraf föregående instans: REGU § 72

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Under perioden 2024/2025 har Region Gotland besökt totalt 46 företag i syfte att stärka dialogen med näringslivet och identifiera hinder för tillväxt. Företagen uppvisar en stark vilja att växa, särskilt internationellt och inom hållbara områden. De främsta utmaningarna är dock återkommande: en kritisk brist på rätt kompetens och lokala utbildningar samt tidskrävande och byråkratiska processer för bygglov och tillstånd. Det finns en uttalad önskan om ökad samordning, effektivare myndighetskontakt och satsningar på regional kompetensförsörjning.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att företagsbesöken ett värdefullt verktyg för att identifiera var Region Gotland kan sätta in åtgärder för att förbättra företagsklimatet och bidra till tillväxt i näringslivet.

För att företagsbesöken fullt ut ska generera reell nytta och ett lärande återstår fortfarande att skapa en systematisk rutin för hur frågor som lyfts från företagen tas vidare till berörd verksamhet, åtgärdas, följs upp och återkopplas till företagaren. För att stärka upplevelsen av nytta med företagsbesöken behöver fler chefer från berörda verksamheter bjudas in och framför allt delta i besöken samt att framtagning av en rutin för uppföljning ges i uppdrag till samverkansgruppen för företagsklimat.

Ett nytt internt näringslivsråd kommer att påbörja ett arbete hösten 2026. Näringslivsrådet består av regiondirektören, berörda direktörer och tillväxtchefen är föredragande. Syftet är att tydligare följa upp det förvaltningsöverskridande arbetet i samverkansgruppen företagsklimat och andra strategiska frågor avseende Region Gotlands olika uppdrag och insatser i relation till näringslivet. Näringslivet har haft synpunkter på att styrning och ledningen av dessa frågor behöver förbättras. Målet är därför att stärka förvaltningarnas gemensamma ägarskap, kvalitetsutveckling och lärande kring näringslivsrelaterade frågor. Tanken är att näringslivsrådet ska följa upp detta arbete och ta gemensamt ansvar för att styrning och ledning sker utifrån gemensamma ambitioner och överenskommelser.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Rapport företagsbesök 2024/2025

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-06

RS § 313

Uppdrag. Utreda politiker som begärt ersättning för förlorad arbetsinkomst

Ärendenummer: RS 2026/1238

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.
- Regionstyrelsen beslutar att införa följande insatser:
 - regelbundna stickprov,
 - tydliga utbildnings- och informationsinsatser dels i början av mandatperioden, dels återkommande för nyinvalda,
 - kontaktperson för politiker samt
 - ett gemensamt lättillgängligt regelverk med lika rutin för alla.

Sammanfattning

Efter att två politiker felaktigt erhållit ersättning för förlorad arbetsinkomst gav regiondirektören regionkansliet i uppdrag att utreda om fler politiker tagit ut ersättning utan att ha rätt till detta.

Granskningen utgick från ansökningar inkomna i september, oktober och november 2025.

Granskningen omfattade 34 ansökningar och efter påminnelse kunde alla som omfattades av granskningen styrka förlorad arbetsinkomst.

För att minimera riskerna med att ersättning felaktigt betalas ut föreslår regionstyrelseförvaltningen att e-tjänsten för ansökan om förlorad arbetsinkomst uppdateras med krav på att intyg biläggs vid varje ansökningstillfälle.

Bedömning

Utredningen anses därmed avslutad.

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin (S) yrkar med instämmande av Eva Ahlin (C), Maya Arfvidson (MP) och John Herlitz (M) att för att minimera riskerna med att ersättning felaktigt betalas ut förändra rutinen så att följande insatser införs:

- regelbundna stickprov,
- tydliga utbildnings- och informationsinsatser dels i början av mandatperioden, dels återkommande för nyinvalda,
- kontaktperson för politiker samt
- ett gemensamt lättillgängligt regelverk med lika rutin för alla.

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar att lönespecifikation ska lämnas in månatligen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på Lars Engelbrektssons yrkande och finner att det avslås.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-17

RS § 314 Sammanträdesplan för regionstyrelsen och regionfullmäktige 2027

Ärendenummer: RS 2026/1448

Paragraf föregående instans: AU § 173

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till sammanträdesplan 2027 för regionfullmäktige fastställs.

Regionstyrelsens beslut

- Förslag till sammanträdesplan 2027 för regionstyrelsen fastställs.

Sammanfattning

Förslaget till sammanträdesplan för 2027 har tagits fram av regionstyrelseförvaltningens kansli.

Vid framtagandet har hänsyn tagits till SKR:s sammanträden och beredningar. Hänsyn har också tagits till regionstyrelsens beslut (1 april 2025 § 122) att *"Majoritetens budgetförslag ska presenteras på det arbetsutskott som följer minst en vecka efter att budgetberedning eller budgetavstämning avslutats"*.

För budgetberedningen i maj 2027 har dock justering gjorts utifrån den halvdag som infaller före Kristihimmelsfärdsdag den 5 maj 2027. I sammanträdesplanen för 2027 har två dagar avsatts för regionfullmäktige i juni.

Sammanträdesplanen är avstämd med regionfullmäktiges presidium, regionstyrelsen, regiondirektören och regionstyrelseförvaltningens ledningsgrupp. Sammanträdesplanen har också presenterats för nämndsekreterarnätverket.

Vid framtagandet har en utgångspunkt varit att lägga en sammanträdesplan som möjliggör och ger utrymme för en förbättrad kvalitet i ärendeberedningsprocessen, där ambitionen är att öka kvaliteten på underlag, skapa en struktur för att arbeta uppdrags- och ärendedrivet, skapa utrymme för en bred förankring genom tjänstepersonsberedning samt att skapa utrymme för inläsningar av handlingar och protokoll.

Bedömning

Bedömningen är att framtaget förslag till sammanträdesplan är väl förankrad och ligger i linje med det uppdrag regionstyrelseförvaltningen har att förbättra kvaliteten i ärendeberedningsprocessen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag 1 Sammanträdesplan 2027

Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-06-22

Skickas till

Samtliga nämnder

Regionstyrelseförvaltningens direktörer

RS § 315 **Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen**

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult, rött och vitt.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan. Gult betyder att det finns viss avvikelse mot beslutad tidplan och rött betyder att det finns en stor avvikelse mot beslutad tidplan. När uppdraget har markerats som gult eller rött kommer en ny tidplan att föreslås. Ett uppdrag som ännu inte har fått en tidsplan kommer att vitmarkeras.

Rödmarkerad text i uppdragslistan indikerar att texten lagts till eller reviderats sedan den senaste redovisningen i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Uppdragslista 2026-08-27

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-27

RS § 316 Individrapportering av ej verkställda beslut 2026

Ärendenummer: RS 2026/1421

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Socialnämndens rapportering tas emot.

Sammanfattning

Socialnämnden har enligt 34 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL), 28 f § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 12 kap 3 § kommunallagen (KL) skyldighet att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), regionens revisorer och regionfullmäktige rapportera in gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Skyldigheten omfattar att rapportera in avbrott i verkställigheten, om beslutet inte har kunnat verkställas på nytt inom tre månader från dagen för avbrottet. Rapporteringen till IVO görs på individnivå och sker en gång per kvartal. Som en yttersta konsekvens kan IVO hos förvaltningsrätten ansöka om att en särskild avgift döms ut om beslutet ej verkställts inom skälig tid. Rapporter har lämnats från omsorgen om personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorgen samt äldreomsorgen. Socialförvaltningen har i härvarande redovisning rapporterat 64 beslut till IVO.

Av bilagorna 1-4 i ärendet hänvisas till orsak till att beslut ej kan verkställas. I socialförvaltningens tjänsteskrivelse samt beslut från socialnämnden 2026-06-08, § 94 följer närmare förklaring till vad som kan vara orsaken bakom de standardformuleringar som används avseende skäl till dröjsmålet såsom personalrelaterade skäl eller specifika önskemål.

Rapporteringen till IVO är gjord innan denna sammanställning skickas som rapport till socialnämnden. Efter beslut i socialnämnden överlämnas rapporten och socialnämndens beslut till regionfullmäktige och revisorerna.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att socialnämndens rapport kan tas emot.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslaget och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-06
Bilaga 1–4 (LSS FUNK, SoL FUNK, SoL IFO, SoL ÄO)
Socialnämnden 2026-06-08, § 94
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-16

Skickas till

Socialnämnden

RS § 317

Motion. Angående särskilda undervisningsgrupper för elever med autism

Ärendenummer: RS 2025/1157

Paragraf föregående instans: AU § 174

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

En motion från Centerpartiet har inkommit och remitterats till barn- och utbildningsnämnden. Motionären föreslår att utbildnings- och arbetslivsförvaltningen ska få i uppdrag att utreda behovet av särskilda undervisningsgrupper för elever med autism samt se över möjligheten att organisera dessa under Gotlands resursskola med placering på skolor utanför Visby. Detta då antalet barn med diagnosticerad autism har ökat, både i riket och på Gotland, och en oavslutad skolgång skapar både utmaningar för berörda och kostnader för samhället.

Barn- och utbildningsnämnden (BUN) beslutade 22 oktober 2025 att motionen skulle anses besvarad med hänvisning till utbildning- och arbetslivsförvaltningens (UAF) tjänsteskrivelse daterad 6 oktober 2025.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar barn- och utbildningsnämndens bedömning att motionen ska anses besvarad med utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse som beskriver att förvaltningen kommer att påbörja en inventering av behovet i dialog med grundskolans rektorer.

Ärendets behandling under mötet

Eva Ahlin (C) yrkar att motionen ska bifallas.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Eva Ahlins yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Motionen anses besvarad.

Beslutsunderlag

Motion daterad 2025-04-28

Utbildning- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-10-06

Barn- och utbildningsnämnden 2025-10-22, § 120

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-11

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 318 Motion. Demokrati och mänskliga rättigheter i skolan

Ärendenummer: RS 2025/814

Paragraf föregående instans: AU § 175

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Sammanfattning

Vänsterpartiet har inkommit med en motion som har remitterats till och besvarats av barn- och utbildningsnämnden (BUN) och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN). I motionen beskrivs bland annat att i en värld där demokratin ifrågasätts och utmanas är det viktigt att barn och unga på Gotland får tillgång till utbildning med starkt demokratifokus. Vidare beskrivs att det är av stor vikt att demokratiuppdraget stärks i det gotländska skolväsendet och att det sker med systematik och uthållighet. Det kan ske med stöd av Skolverkets metod "Demokratistegen" eller någon annan metod som bygger på forskning och beprövad erfarenhet.

Motionärerna yrkar på *"att barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att med stöd av regionstyrelsen ta fram en modell för hur demokratiarbetet i det gotländska skolväsendet samt ungdomsverksamheten ska förstärkas"* samt *"att Region Gotland undersöker möjligheten att använda förtroendevalda politiker i Region Gotland som resurser i ett utvecklat demokratiarbete för unga på Gotland"*.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i barn- och utbildningsnämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens förslag till beslut om att motionen ska anses besvarad.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse till barn- och utbildningsnämnden om behovet av en regionövergripande funktion som samordnar demokratiuppdraget. Regionstyrelsen har i sin mål- och budgetskrivelse för 2027–2029 äskat om resurser till en sådan funktion.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i barn- och utbildningsnämndens och gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens förslag till beslut om att motionen ska anses besvarad.

Regionstyrelseförvaltningen instämmer i utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse till barn- och utbildningsnämnden om behovet av en regionövergripande funktion som samordnar

demokratiuppdraget. Regionstyrelsen har i sin mål- och budgetskrivelse för 2027-2029 äskat om resurser till en sådan funktion.

Ärendets behandling under mötet

Saga Carlgren (V) yrkar med instämmande av Maya Arfvidson (MP), Johan Malmros (C) och Eva Ahlin (C) att motionen ska bifallas.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och Saga Carlgrens yrkande och finner att arbetsutskottets förslag vinner bifall.

Motionen anses besvarad.

Beslutsunderlag

Motion 2025-03-24

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-07-02 och 2025-08-28

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-09-24, § 71

Barn- och utbildningsnämnden 2025-09-24, § 97

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-26

Skickas till

Motionären

Barn- och utbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

RS § 319

Medborgarförslag - Satsa på demokratin. Skapa en folder samt film för att värna den demokratiska processen

Ärendenummer: RS 2022/1366

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren föreslår att Region Gotland satsar på att förbättra sin kommunikation om demokratin och förtroendevaldas roll. Detta för att skapa bättre förutsättningar för våra folkvalda politiker.

Sedan medborgarförslaget lades har Region Gotland utvecklat sin information och kommunikation om uppdraget som förtroendevald politiker.

Informationen finns samlad på Region Gotlands hemsida under sidorna <https://gotland.se/region-och-politik>. Region Gotland har valt hemsidan som sin primära kanal rörande det politiska uppdraget. Exempel på förtydligande är informationen om förtroendevalda ledamöter i Region Gotlands nämnder, regionstyrelsen och regionfullmäktige som finns på <https://gotland.se/region-och-politik/sa-styrs-region-gotland/namnder>.

Inför kommande mandatperiod kommer dessa sidor att fortsätta utvecklas.

Med denna beskrivning anses medborgarförslaget besvarat.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2022-09-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-18

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 320 Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

De ledamöter som har avsagt sig sina uppdrag entledigas och nya ledamöter utses enligt nedan:

- Som ny ledamot i almedalsrådet efter Leiph Berggren (L) utses Johan Thomasson (L).
 - Som ny ledamot i programrådet efter Leiph Berggren (L) utses Johan Thomasson (L).
 - Som ny ersättare i almedalsrådet efter Anna Eklund (L) utses VAKANT (L).
 - Som ny ersättare i programrådet efter Anna Eklund (L) utses Henrik Nilsson (L).
 - Som ny ledamot i arvodeskommittén efter Leiph Berggren (L) utses Ulf Klasson (L).
-

RS § 321 Anmälan av delegationsbeslut

Regionstyrelsens beslut

Följande beslut, som fattats med stöd av delegation, läggs till handlingarna:

- Delegationsbeslut. Beslut om tillfälliga lokala föreskrifter om eldningsförbud. 2026-06-25. RS 2026/1470.
 - Delegationsbeslut. Anställningar RS perioden 2026-04-01 till och med 2026-04-30, 2026-05-31.
 - Delegationsbeslut. Personalärenden RSF 2026-05-28. RS 2026/1316.
 - Delegationsbeslut. Finansiellt kontrakt Europeiska Investeringsbanken. 2026-06-24. RS 2026/732.
 - Delegationsbeslut. Förändring i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2026, 2026-06-26, RS 2025/62.
 - Delegationsbeslut. Förändring i attestförteckning för regionstyrelseförvaltningen 2026, 2026-08-25, RS 2025/62.
 - Delegationsbeslut. Kultur- och fritidsavdelningens ärenden till regionstyrelsen, 2026-04-30 -- 2026-08-25.
-

RS § 322

Information. Vissa inkomna handlingar

Sammanfattning

Information om följande inkomna handlingar tas emot:

- Intern rapport om missförhållanden/visselblåsning, nr 793.
- Protokoll Centrala Samverkanskommittén 2026-03-24.
- Protokoll Centrala Samverkanskommittén 2026-04-20.
- Protokoll Centrala Samverkanskommittén 2026-05-22.
- Protokoll Pensionärsrådet 2026-05-18.
- Protokoll Tillgänglighetsrådet 2026-05-20.
- Protokoll Ägarmöte GotlandsHem 2026-02-18.

RS § 323 Regiondirektörens information

Ärendenummer: RS 2026/692

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Rapport från sommaren
- Rekryteringar (stående)
- SE Alert
- Medarbetare får gratis vaccination mot mässling
- Hyrbemanning sjukvården
- Avveckling av vattenstaben
- Demokratihotande brottslighet
- Diverse nyheter
- VFU-platser tandläkare
- Psykisk hälsa i fokus på Gotland
- Besök av SKR:s presidie
- Strategisk samverkan inom Vattenområdet
- Sveriges största föräldramöte